

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344

LIV. Vasaris — February 12, 1969 Nr. 12

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

PRIEŠ 30 METŲ...

PATYS KOMUNISTAI GĖDINASI APIE ŠĮ PAKTĄ UŽSIMINTI

Dar pusmetis, ir bus 30 metų nuo tų dienų, kai Europos dangus apsiniaukė žmonijos istorijoje žiauriausio ir nelaimingiausio karo debesimis.

Tirščiausi karo debesys tada pakilo iš Maskvos Kremliaus, kur 1939 metų rugpjūčio 23-čiąją naktį paslaptingai tarėsi pats Stalinas, jo "dešinioji ranka" Molotovas ir kiti anuometiniai aukštieji rusų bolševikijos vadai su Hitlerio patikėtiniais, Ribbentropu ir Schulenburgu.

Kiekvienam, kas buvo nors kiek patikėjęs Kremliaus diplomatų burkavimais apie taiką, ta naktis buvo apstulbinanti staigmena, nors daugumas tada nė nesuprato, nes ir nežinojo, koki tamsūs dalykai tos nakties tamsioj Kremliuje buvo sutarti.

Ir dabar rusiškos kompartijos vardo blizgintojai kala į galvas savo pavaldiniams istorijas anot kurių ta partija ir jos vadai esą ir visada buvę tik karų stabdytojai ir taikos saugotojai.

O prieš 30 metų bolševikinės Rusijos vadai, rodos, kaip tik galėjo padėti sutramdyti Hitlerio ir jo vanagų išsigeidimą kariauti. Reikėjo tik, kad Maskva, drauge su Vakarų valstybėmis, būtų aiškiai pasipriešinusi tų vanagų kėslams.

Bet, Vakarų pakalbiniai taip laikytis, Maskvos valdovai tuojau ėmė teirautis, -- o kas mums už tai bus duota! Ir kai Vakarų valstybės nesišubino už taikos gelbėjimą mokėti Maskvai kitų tautų laisvę ir nepriklausomybę, maskviniai tariai taikos gynėjai ne sivaržydami splovė į taiką ir pasisidūrė parduoti savo pagalbą Hitleriui, -- pagalbą ne taikai išlaikyti, o karui pradėti.

Teisybė, Kremliuje tada buvo sudaryta iš pažiūros taikinga "nepuolimo" sutartis... Bet Hitleriui tas Maskvos nepuolimas kaip ir buvo pats

reikalingiausias dalykas, kad galėtų Lenkiją užpulti. Tai buvo lemiamoji spyruoklė karui pradėti.

Bolševikijos vadai nedelsdami išdavė taikos interesus, kai tik pastebėjo, kad pagalbą karui gali lengviau ir brangiau parduoti, negu pagalbą taikai. Ir Hitleris tikrai nesivažydamas sutikoužmokėti svetimais kailiais tiek, kiek tie jopagalbininkai užsiprašė. Štai tą rugpjūčio 23 naktį iki paryčių rašyta sąskaita -- slaptas protokolas prie viešai paskelbto "nepuolimo" susitarimo. Tai patamsy, griežtai slaptai, ir tai tik puse lūpų apie susimokytus dalykus teprasi-tariant surašytas dokumentas. Savo turiniu jis toks nešvarus, kad komunistų istorikai -- jų tarpe ir lietuviams anometo įvykių istorijas rašantieji -- gėdinasi apie jį net užsiminti. Jį slepia nuo lietuvių tautos, ypač nuo jaunimo, neturinčio iš kur tiesą sužinoti, ir vietoj to įtikinėja, kad tariamieji taikos saugotojai iš Kremliaus tik saugoję Lietuvą nuo hitlerininkų užpuolimo...

Todėl ypač lietuviams svarbu tą dokumentą dar ir dar kartą skaityti, atmintinai jį įsidėmėti, dabar ir ateity, per kartų kartas, kad lietuvių tauta niekad nepamirštų, kokios moralės vertėivų valioje jai teko atsidurti pačiame dvidešimtojo amžiaus viduryje.

Žodis žodin to patamsinio dokumento turinys yra štai koks:

"Ryšium su nepuolimo pakto pasirašymu tarp Vokietijos reicho ir Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungos kiekvienos abiejų šalių pasirašiusieji įgaliojiniai griežtai slaptuose pasikalbėjimuose aptarė savo įtakos sferų Rytų Europos sienos klausimą. Šie pasikalbėjimai

ATODRĖKIS...

Vyt. Maželio nuotrauka

NIXONAS Į EUROPA

PREZIDENTAS SIEKIA GLAUDESNO BENDRADARBIAVIMO

Analizuodami prezidento Nixono intymią užsienio politikos patarėjų

privedė prie šių rezultatų:

1. Tuo atveju, jeigu srityse, priklausančiose Baltijos valstybėms (Suomijai, Estijai, Latvijai ir Lietuvai), įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų, šiaurinė Lietuvos siena bus Vokietijos ir SSSR interesų sferos siena. Tuo atžvilgiu abi šalys pripažįsta Lietuvos interesus Vilniaus krašte".

Įsidėmėtini žodžiai -- "jeigu... įvyktų teritorinių bei politinių pertvarkymų". Ne apie pačių Baltijos valstybių persitvarkymus kalbėjo, o apie jų pertvarkymus.

(Nukelta į 2 psl.)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

pažiūras, mes pabrėžėm jų norą rasti kokią geresnę bazę bendradarbiavimui su europiečiais. (Žiūr. Dirvos 68 m. 114 ir š.m. 8 Nr.) Negali sakyti, kad ko nors panašaus nebūtų siekusios buvusios šio krašto administracijos. Tačiau Amerikos ir Europos interesai, nors iš esmės yra labai panašūs, turi daug skirtingų niuansų. Palyginti lengva buvo surasti bendrą kalbą, kai po antrojo pasaulinio karo reikėjo sulaukyti Sovietų Sąjungos veržimasi į Vakarų Europą. Daug sunkiau -- kai tas pavojus pasidarė mažiau realus ar bent šiuo tarpu nebeaktualus.

Sovietų Sąjunga sudaro nūdienės technikos pažangos dėka grėsmę ne tik Vakarų Europai, bet ir pačiom JAV. Tas faktas vedė prie minties, kad tartis reikia su Maskva, nes ji savo žinioje turi atomines bombas, kurių panaudojimas gali geriausiai atveju padaryti milžiniškų nuostolių. Už tat apie prezidentą Johnsoną sakoma, kad jis labai norėjęs tiesioginio kontakto su sovietų viršūnėmis, tačiau Čekoslovakijos okupacija paskutiniam 'akis į akį' susitikimui sukludžiusi.

Tiesioginio susitarimo su sovietais geriasias puses sumažina faktas, kad Europos valstybės, jausdamos, kad amerikiečiai nori susitarti su sovietais, pradeda to paties irgi siekti. Ne tik de

Gaulle, bet net ir Ispanijos Franco nevengia kontaktų ir eventualaus susitarimo su Maskva.

Bonnos vyriausybės situacija šiuo atveju yra sunkesnė, nes

1. Sovietai laiko okupavę dalį Vokietijos ir 2. visą laiką kalba apie vokiečių revanšo norą.

Žodžiu, iš susitarimo su sovietais Bonna negali tikėtis jokios sau specialios naudos -- jos krašto gerbūvis priklausys nuo santykių su Vakarais, o ne sovietų kontroliuojamais Rytis.

Jeigu kas iš tos būklės laimėjo, tai tik sovietai. Dėl to Nixono patarėjų ir, atrodo, jo paties nuomone, visų pirma reikia atstatyti vieningą frontą su Europa ir rasti bei užfiksuoti bendrus interesus. Poto Washingtonas ir tiesioginėse derybose su Maskva galės kalbėti stipresniu balsu, nes jei JAV ir Sovietų Sąjunga negali pradėti karo, ilgainiui nulems ne ginklai, bet atskirų frontų ūkinis pajėgumas.

Teoriškai vienybę galima būtų atstatyti, tačiau praktiškai kiekvieno krašto vyriausybė turi specifinių interesų. Už tat nors Nixono asmeninis kontaktas su Vakarų Europos valdančiom asmenybėmis jei ir negalės iš karto pakeisti pradedusios skilimo raidos, tai jo viešnagė gali bent sudaryti geresnę atmosferą tolimesiems pasitarimams: atstatyti pasitikėjimą.

Europiečiai, apamai

Kas nauja
Pasaulyje

• VIETNAME netoli Saigono rasti paslėpti urvuose priešo raketų ir ginklų sandėliai. Tai viena didžiausių iki šiol per karą surastų ginklų sandėlių, priešlėktuvinių pabūklų, minosvaizdžių ir apie 300 raketų.

• BONNOS vyriausybė pasmerkė suvaržymus, kuriuos paskelbė Rytų Vokietija, uždraudama Vakarų Vokietijos parlamentui nariams vykti į Vakarų Berlyną rinkti naują Vakarų Vokietijos prezidentą. Jau 15 metų, kai V. Vokietijos prezidentas renkamas Berlyne ir dabar Rytų Vokietija, skelbdama šį uždraudimą, įveda naujus įtampos elementus. Parlamentarai galės skristi lėktuvais, nes Rytų Vokietija kontroliuoja tik žemės kelius.

• P. VIETNAMO viceprezidentas Ky, grįžęs iš Paryžiaus į Saigoną pareiškė, kad JAV ir Pietų Vietnamas laukia, ar komunistai parodys gerą valią prieš pradėdant rimtus pokalbius Paryžiuje, nes iki šiam laikui tokių ženklių nebuvę.

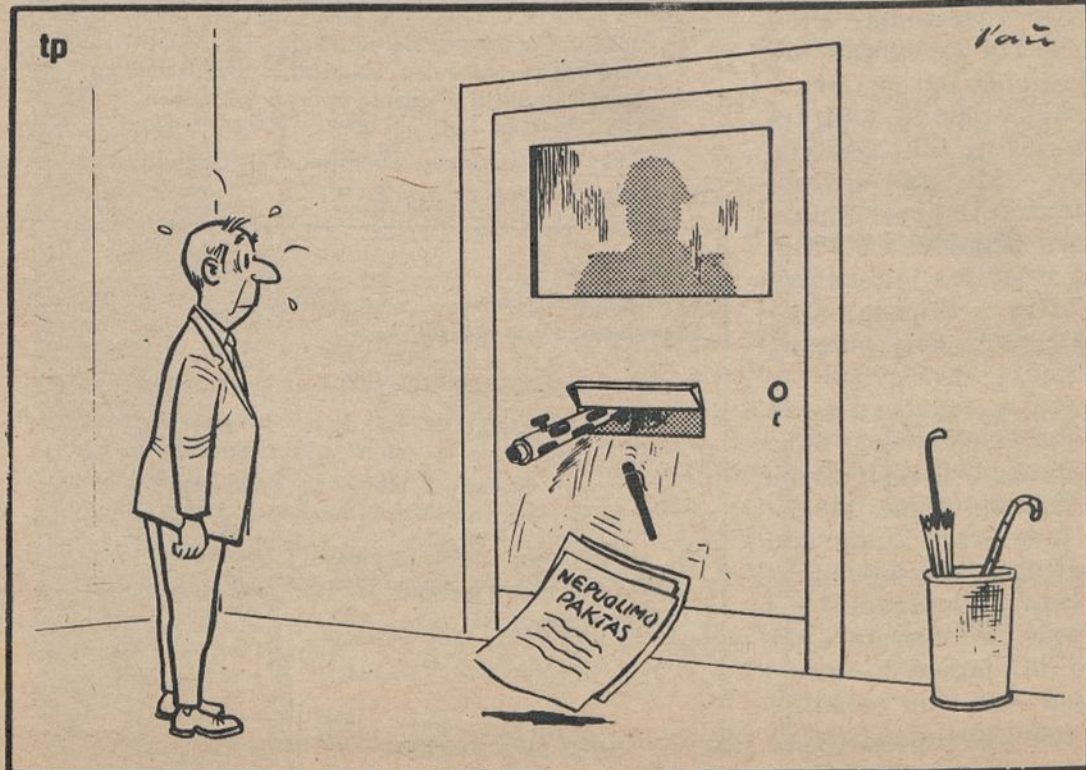
• ITALIJOS kompartijos suvažiavime, partijos lyderis Luigi Longo apkaltino Sovietų Sąjungą, kad ji su invazija į Čekoslovakiją ardanti pasaulio komunistų sąjungą. Jis pareiškė, kad jokia valstybė neturi teisės kištis į kito krašto reikalus, kaip tai padarė sovietai Čekoslovakijoje.

• NIXONAS praėję savaitę spaudos konferencijoje daugiausia kalbėjo apie artėjančią kelionę Europon ir mažai tekludė Amerikos ir Sovietų Sąjungos santykius.

Paklaustas apie galimybę konferencijos su sovietų vadais, Nixonas atsakė, kad dar tinkamai nepasiruošta tokiai konferencijai. Prieš susitikimą, svarbu pirma išsikalbėti su savo europiejiniais draugais. Savo pirmoje kelionėje užsienin jis stengsis sustiprinti esamus ryšius tiek, kad būtų sukurta nauja bazė savitarpio paktikėjimui ir galima būtų pajudėti link kitų diplomatinių projektų.

imant, yra nusiteikę prieš Vietnamo karą. Iš dalies dėl baimės, kad amerikiečiai, per daug išivėlę į Tolimuosius Rytus, paliks savo likimui Europą. Čia kaip tik aiškėja Vietnamo karo nauda sovietams. Jis jiems reikalingas ne tik dėl jo įtakos Europai, naštos amerikiečiams ir Kinijos komunistų baidymo (duodant tiems suprasti, kad ne tik jie, sovietai, yra natūralūs kiniečių prieši, bet ir amerikiečiai, kurie stengiasi įsistiprinti pietryčių Azijoje). Nixonas, atrodo, bandys tai išaiškinti, siekdamas konstatuoti bendrus interesus ir bendrą žygių galimybes. Prieš akis stovi ne tik Vientamo karas, bet ir nemaloni padėtis Artimuosiuose Rytuose, kur vieningas amerikiečių-europiečių nusistatymas gali daug ką nulemti.

Žodžiu, Nixono viešnagė Europoje gali būti naudinga, nors dar reikia įrodyti, kad toks asmeniškasis santykiavimas tikrai gali būti naudingesnis už ramų išsiaiškinimą per diplomatus.

Taip buvo prieš 30 metų, taip yra šiandien...

DEGANČIOS ŽEMĖS OPERACIJA (8)

MASKVA ŽINOJO VISAS VOKIEČIŲ KARINES PASLAPTIS

Sovietų šnipas Roesler, arba "Lucie", buvo gimęs 1897 metais Kaufbeurene ir nuo 1930 metų Berlyne vadovavo vlenai leidyklai, kuri leido knygas klerikalų organizacijoms, liberalam ir komunistams.

1934 m. jis emigravo į Šveicariją ir Lucerne atidarė leidyklą "Vita Nova", kuri leido teologinius ir filosofinius veikalus. Iki karo pradžios Roesler nerodė jokio aktyvumo špionaže, laikydamasis šešėlyje. Jo valanda išmušo supirmais šūviais fronte. Tada jis į darbą paleido organizaciją, kurią tyliai buvo paruošęs. Žinių šaltiniai, kuriuos jis laikė rezerve, dabar pradėjo veikti. Vokietijoje geriausias iš visų šaltinių buvo "Werther", Wehrmachto vyriausiam štabe.

Kas buvo tas žmogus, kuris slėpėsi už Goethes romantiško personažo ir kuriam Maskva savo telegramoj 1943 m. sausio 16 pripažino didelius nuopelnus?

"Werther" buvo tikras špionažo tūzās. Jis Maskvai davė slapčiausias informacijas, kurias teži nojo tik O.K.W. ir Hitlerio vyriausias štabas, tai yra patys patikimiausieji žmonės...

Kai Maskva norėdavo ką nors svarbaus sužinoti, kas buvo žinoma tik vokiečių vyriausiam štabui, per radiją isakydavo: "Reikia, kad Werther...", arba "Werther turi..." vis tas Werther ir Werther.

1943 m. vasario 16 d. "Direktorius" kreipėsi į "Dorą": "Pasiinformuokit tuojau per Lucie pas Wertherį, ar Viazma ir Rževus bus evakuoti".

Ir vasario 22 d.:

"Išrūpinkite tuojau pat iš Wertherio O.K.W. planus ir kokie yra Kluge armijų grupės uždaviniai."

Ir "Werther" atsakinėjo, duodamas reikalaujamą informaciją.

Kovo pradžioje prasidėjo vokiečių kariuomenės koncentravimas Centro armijų grupėj, pasirušiant ofensyvai prie Kursko. Dešimt divizijų buvo paskirtos prie Ilros šarvuotųjų armijos Orello sektoriuje. Geležinkeliams būnant perkrautiems, vokiečių vadovybė susidūrė su sunkiais perkelti tas divizijas geležinkelio. Šią problemą reikėjo išspręsti per 18 dienų su 320 traukinių ešalonais. Nuo to perkėlimo priklausė viso plano pasisekimas. Tai buvo Zitadelle operacijos Achilo kulnis. Ir Maskva greit sužinojo visas smulkmenas.

Pulkininkas Hermann Teske, kuris buvo Centro armijų grupės transporto viršininku, apie

šią operaciją rašė: "Rusai, be abejo, iš anksto sužinojo vokiečių koncentravimo planus, nes abi išsilaipinimo zo-

per Lucie i Wertherį, kad gavus pilnas informacijas ir O.K.W. planus. Skubiai perduokite mums."

Šnipas Roesler per keletą valandų žinodavo, kas buvo nutarta Hitlerio štabe. Nuotraukoje: po karo šveicarų areštuotas vedamas į teismą.

nos nuo kovo vidurio buvo be pertraukos smarkiai bombarduojamos. Kaip buvo įprasta, jie šaudmenis taupymo sumetimais vartodavo tik ten kur būtinai reikėdavo, iš to kad jie stengėsi tas zonas padaryti nenaudojamomis, aišku, kad bombardavimo objektų buvo svarbūs".

Kitais žodžiais, sovietų karinė vadovybė turėjo tiksliai informacijas iš patikimų šaltinių, apie dalinių koncentravimą ruošiantis Zitadelle operacijai ir galėjo sėkmingai veikti suduodami smūgius. Tad pionieriams reikėjo dėti didelės pastangas taisant geležinkelį.

Balandžio 15 d. Hitleris pasirašė įsakymą Zitadelle operacijai, nustatydamas datą įpradėti gegužės 3. Už penkių dienų, būtent balandžio 20 d. "Dora" pranešė "Direktoriui": "Vokiečių ofensyvos data prie Kursko, neseniai paskirta gegužės pirmajam savaitė, dabar nukelta vėlesniam laikui."

Balandžio 29 d. "Dora" papildė savo pranešimą: "Nauja ofensyvos data bus birželio 12 d."

Tai buvo teisinga. Ir šitą paslaptį, labiausiai saugomą iš visų paslaptų, žinojo tik dvilika asmenų. Gegužės 7 d. "Direktorius" užklauskė "Doros": "Kreipkitės

Gegužės 9 d. "Dora" šifruotoj telegramoj iš 120 grupių, atsakė: "Dora Direktoriui. Pranešimu iš Wertherio, Vyriausioji Wehrmachto vadovybė yra įsitikinusi..."

Ir sekė visa eilė informacijų apie vokiečių dvejotimus, apie Kubano puolimą, Novorosiskogynybos planus ir visus kitus slapčius planavimus Hitlerio štabe.

Gegužės 13 d. Maskva gavo išėjimą:

"Dora Direktoriui. Werther praneša, kad vokiečių žvalgyba pastebėjo sovietų kariuomenės koncentravimą prie Kursko, Viazmos ir Vėlik-Luki".

Gegužės 30 d. Maskva iš "Doros" pareikalavo preciziškų duomenų apie vokiečių ofensyvą, pranešant tuojau pat perduoti Wertheriui, kad jis nustatytų tiksliai vietą Ryty fronto, kur prasidės vokiečių ofensyva, kokios jėgos ten sutrauktos ir kokia kryptimi bus puolama.

Už penkių dienų, arba keturioms savaitėms prieš ofensyvą, nauja telegrama "Dorai" įsakė sukonzentruoti visą darbą ofensyvai reikalui iš savo bendradarbių išspausti kuo daugiau informacijų, jas skubiai pranešant Maskvai. Nuo birželio 10 d. "Dora" davė preciziškas informacijas kas liečia Manso teino operaciją ir jo iša-

kymus motorizuotiems daliniams.

Birželio 12, kai dar joks vokiečių karys nebuvo matęs naujojo tanko į kurį Hitleris buvo sudėjęs visas viltis, kad pasisektų Zitadelle operacija, Maskva iš "Doros" jau žinojo visas Panteros savybes, techniškas charakteristikas, ugnies galingumą ir šarvų storumą, bei kiek per mėnesį jų pagaminama.

Ko daugiau sovietai galėjo norėti? Jie turėjo savo rankoje didžiausias karines paslaptis.

Kai šiandien pagalvojama apie pasikeistas telegramas tarp Maskvos ir jos šnipų centrines Šveicarijoje, prieš prasidedant Zitadelle operacijai, liekame be žado. Maskva žinojo sektorių kur koncentruojama vokiečių kariuomenė, tikslų skaičių tankų ir viską apie vokiečių vyriausiojo štabo planuojamus puolimus, beveik kiekvieną Hitlerio pažudėjimą.

Kas buvo tas žmogus, kuris Maskvai išdavinėjo tas slapčiausias paslaptis?

Štai jau dvidešimt metų kaip ieškomas Wertheris. Ir veltui. Iki šiam laikui dar nepavyko išaiškinti net jo pėdsakų.

Šiandien beveik viską žinome apie visus didžiuosius paskutiniojo karo šnipus: Dr. Sorge, kuris Japonijoje dirbo Stalinui ir 20 metų pralinkus po nužudymo tapo Sovietų Sąjungos herojumi. Ankaroj buvo "Ciceronas", kuris dirbdamas anglų ambasadoje nufotografuodavo slapčius dokumentus ir par-

duodavo vokiečiams. Berlyne buvo "Coro", leitenantas Schulze - Boysen, kuris dirbo Maskvai, Briusely ir Paryžiuje buvo sovietų agentai, kurie vadinosi "Kent" ir "Gilbert" ir daug kitų, kurie buvo "Raudonojo orkestro" ramsčiais. Tik vienas Werther pasiliko neįšaiškintas. Matyt, kad tai buvo pats svarbiausias iš visų sovietų agentų, jei iki šiai dienai jie nenori jo vardo atidengti.

Kaip patys rusai pripažįsta, Sorge dėka jie laimėjo Maskvos mūšį, neabejotina, kad Wertheris padėjo laimėti Kursko mūšį. Už šio Goethes romantiško asmens slėpėsi pats pavojingiausias Vokietijai asmuo.

Kaip ir apie daugelį išdavikų, nežinoma kada Wertheris pradėjo dirbti sovietams. Pirmą kartą jo vardas telegramose užtikamas tik 1942 metais, kaip tik tuo laiku, kai Berlyne buvo atidengtas sovietų špionažo tinklas "Raudonasis orkestras". Vokiečių aviacijos leitenantas Schulze - Boysen, vadinamas "Caro" pateko į vokiečių žvalgybos spąstus. Tai buvo galas organizacijai, kuri buvo susisukusi lizdą įvairiose ministerijose. Maskva tada prarado nemažai vertingų savo agentų. Ir štai už kelių savaitių pasirodė "Wertheris", kurio teikiamas informacijos buvo dar geresnės ir dauggreičiau pasiekdavo Maskvą, negu "Coro". (Bus daugiau)

PATYS KOMUNISTAI GĖDINASI...

(Atkelta iš 1 psl.)

Baltijos valstybės tada nei nesirengė persitvarkyti, bet Molotovas jau tą naktį Ribbentropui su Schulenburgu pasipaskojo, kokį jis rengia joms "teritorinių bepolitinių pertvarkymų": prijungti jas prie Rusijos ir įtaisyti jose savo valdžią bei santvarką.

Kitas išidėmėtinis dalykas yra tas, kad tą naktį tariamieji Lietuvos nuo Hitlerio gelbėtojai kaip tik Lietuvą su visų Vilniaus kraštu sutiko palikti to paties Hitlerio vadinamojo "įtakos sferoj", tai yra jo valioj. Tai rodo, kad Maskvaine Lietuva, o pats sandėris labiausia rūpėjo, todėl pradžioje už pagalbą karui pradėti nerušė per didelės sąskaitos. Tik vėliau, sandėris buvo jau pasirašytas ir nebebuvo pavojaus, kad pagalbos pirkėjai atsimes, Kremlius vertelgos ėmė sąskaiton prirašinėti priemokų, ir taip dalimis išsireikalavo ir net dole-

riais atpirkio iš Hitlerio taip pat ir Lietuvą. Tai bus matyt iš tolesnių dokumentų. Šiuo atveju grįžkime į tą patį rugpičio 23-čiosios nakties dokumentą, kuriame toliau užrašytas karo planuotojų susitarimas pasidailinti Lenkiją ir kitas sritis. Būtent:

"2. Tuo atveju, jeigu teritorinių bei politinių pasikeitimų įvyktų Len-

kijos valstybei priklausiančiose srityse, Vokietijos ir SSSR įtakos sferas skirs linija, einanti maždaug Narevo, Vyslos ir Sano upėmis.

Klausimas, ar abiejų šalių interesų požiūriu yra pageidaujama išlaikyti nepriklausomą Lenkijos valstybę ir kokios turėtų būti tos valstybės sienos, tegalės būti galutinai išspręstas tolimesnė politinė raida. Kiekvienu atveju abi vyriausybės šį klausimą spręs taikingo susitarimo keliu.

3. Dėl pietų-rytų Europos sovietinė šalis atkreipė dėmesį į savo interesus Besarabijoje. Vokiškoji šalis pareiškė savo visišką politinį nesidomėjimą tomis sritimis.

4. Abi šalys šį protokolą laikys visiškai slaptu.

Maskva, 1939 m. rugpičio 23 d.

Už Vokiečių reichs vyriausybę -- von Ribbentrop.

SSSR vyriausybės įgaliojimas V. Molotov.

Šio dokumento originalo nuotraukos saugomos Jungtinių Amerikos Valstybių Valstybės Departamento archyve, serija F 19, 182 ir 183 kadrai. Tekstas anglų kalba paskelbtas Valst. Departamento leidinyje "Nazi-Soviet Relations 1939-1941", 1948 metų laidoje, 78 puslapyje.

(ELTA)

SIBIRO TREMTINĖS UŽRAŠAI...

Stefanija Rūkienė, VERGIJOS KRYŽKELIUOSE. Viršelio aplankas Algio Muliolio. Ilustracijos tekste Vidos Stankuvienės. Knyga 444 puslapių, kainą 5 dol. Kietais viršeliais — 6 dol.

Stefanija Rūkienė šiuos savo užrašus skiria Sibire žuvusiems ir mirusiems lietuviams. Tai antkapis jų nežinomiems ar jau baigiantiems nykti kapams...

"Tai tikrai brangus antkapis, pastatytas tautos kankiniams vienos kankinės, kuriai likimas leido išlikti gyvai, kad liudyti visam laisvajam pasauliui apie baisiąją XX amžiaus vergijos imperiją ir pavergtųjų dalį. Ta knyga buvo jau seniai laukiama. Nors autorė savo pergyvenimus yra dalimis aprašiusi viename ir kitame Amerikos lietuvių laikraštyje, tačiau jokios paskiros dalys negali atstoti visos knygoje atvaizduotos pilnumo" — rašo Naujienos.

SOVIETIJA ITALO AKIMIS...

Giovannino Guareschi, DRAUGAS DON CAMILLO. Su 18 autoriaus piešinių. Išvertė J. P. Palukaitis. Knyga 216 psl. kainą 3 dol.

"Tai neseniai mirusio italų rašytojo viena iš tų daugelio knygų, kurios pagrindiniai veikėjai yra vieno italų miestelio klebonas Don Camillo ir vietinės komunistų partijos sekretorius Peppone. Šių dviejų pagrindinių veikėjų "draugystė" — tarpusavio kova, spalvinga pokario Italijos gyvenimo tėmė autoriaus šiose knygose piešiama tokiomis laikomis humoristinėmis situacijomis ir forma, kad jis ne vieno kritiko yra pavadintas šių dienų Servantesu. Čia minima lietuvių kalbon išverstoji Guareschi knyga vaizduoja ypač intriguojantį dalyką — Don Camillo ir Peppone kelionę į šiandieninę Rusiją". — rašo Draugas.

Abi šios knygos, išleistos Vilties leidyklos, yra gaunamos Dirvoje.

DIRVA

6907 Superior Ave.

196

m.

d.

Cleveland, Ohio 44103

Siunciu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kainą 5 dol.
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kainą 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kainą 3 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Fridayby American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.TVARKA IR
TEISĖTUMAS

Prieš keletą savaičių, šeimininkams pasikeitus Baltuosiuose Rūmuose, prasidėjo spėliojimas, įtaigojimas ir samprotavimas, kuria linkme pasuks naujoji šio krašto administracija tiek vidaus reikaluose, tiek užsienio politikoje.

Niekam nepaslaptis, jog rinkiminės kampanijos metu pažadama ir prižadama daugiau, negu rinkimus laimėjus ir su praktiška tikrove susidūrus galima ištęsti. Bet kiekviena nauja šluota kitaip šluoja. Ir todėl visiškai pagrįstai laukiama ir stebima, kuo naujosios administracijos darbai ir užsimojimai skirsis nuo buvusios. Kiek jie pateisins priešrinkiminius įsipareigojimus ir kiek iš viso valdžios pasikeitimas Washingtone bus naudingas šio krašto gyventojams, kartu JAV ir iš dalies žmonių gerovei.

Visuomenės siekimai geriausiai paaiškėja viešose diskusijose ir kaip galint platesnės apimties paskirų asmenų pasisakymuose. Jie labai gražiai atsispindi skaitytųjų laiškais laikraščiams ir telefoniniais pokalbiais su diskusinių radijo programų vedėjais. Čia kaip tik prisimename panašias diskusijas, kurios netrukus po R. M. Nixono inauguracijos kelias dienas vedė viena populiariųjų Clevelando radijo stočių. Diskusijų tema buvo labai konkreti: jelgu būtumei R. M. Nixono vietoje, kurių darbų imtumeis pirmiausia. Gausiai dalyvaudami diskusijose, klausytojai pareiškė savo gilų susirūpinimą šandieninėmis negerovėmis ir pagal savo padėtį bei supratimą davė pasiūlymus, kuriuos diskusijas baigdamas jų vedėjas taip sulaipsniavo:

Pirmoje eilėje reikėtų siekti valstybės viduje atstatyti tvarką ir teisėtumą. Greta to turėtų eiti ekonominio gyvenimo sunormavimas, grąžinant sveiką kainų ir uždarbio pusiausvyrą. Trečiasis žingsnis turėtų būti Vietnamo karo baigimas. Tie trys dalykai lyg ir sutartinai buvo pabrėžti didžiosios diskusijų dalyvių daugumos. Jie, turime pripažinti, yra šiandieninių krašto gyventojų nuotakų ir troškimų atspindys, ne atsitiktiniai pasi-

rodės mūsų minėtoje radijo programoje. Kiek pastebime, susirūpinimas jais jau ima reikšintis ir pradiniuose naujosios vyriausybės ėjimuose.

Mes visą laiką buvome ir pasiliksimė tais, kurie pripažįstame tvarką ir teisėtumą pirmoje eilėje, nes ten, kur paneigiama tuodu dalykai, prasideda sąmyšis reikiassi minios savivaliavimas, o grupinis interesas pakeičia bendrus visuomeninius siekimus. Tada visas gyvenimas stumiamas linkme, iš kur kaip iš užspringusio patefono sklinda į visas keturias pasaulio šalis: pasauli seną išardysim... kas buvo nieks, tas bus viskuo".

Tai tinka ne tik amerikiniam gyvenimui, bet ir mūsų reikalui.

Nedrištume tvirtinti, kad esamoji tvarka yra tiek gera ir tobula, jog kiekvienas balsas, siūlęs reformas jau iš ank-

Rytų Apygarda yra didelė
ALT S-gos talkininkė

Tik šiandien gavome ALT S-gos Rytų Apygardos suvažiavimo aprašymą, tad nors ir supavėlavimu, bet kaip aktualų, spausdiname.

Praeitais metais gruodžio 15 d. Elizabeth, N. J. įvyko ALT S-gos Rytų Apygardos suvažiavimas, kurin buvo laukta atvykstant daug svečių iš Rytų pakraščio ir kartu buvo numatytas žymaus S-gos veikėjo Albino (ir Jevos) Trečiojo pagerbimas, sulaukus jiems 75-įjį gimtadienį.

Tą dieną oras pasi-taikė nepaprastai audringas ir sniego pūga siautė Rytiniame Amerikos pakraštyje. Tačiau nežiūrint to, nors ir su pavėlavimu, atvyko atstovai iš visų Rytų pakraščio skyrių ir jų tar-

to būtų pasmerktinas. Ne ir dar kartą ne. Tobulėjimui nėra ir negali būti ribų. Bet ir čia prisimintina santvarka ir nusistovėjusi teisinė eiga, apsauganti visuomeninį interesą nuo miniai pataikaujančių triukšmadarių. Nesvarbu, kur jie pasireiškia: miestus degindami, universitetus raudonosios propagandos lizdais paversdami ar bažnyčiose tikintiesiems šventus dalykus išniekindami.

Tvarkos ir teisėtumo mes reikalaujame ne tik iš savo veiksmų, bet ir iš pretenduojančių į juos ypatingai artėjant Vasario šešioliktajam. (d)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA
kreipiasi į Jungtinių Amerikos
Valstybių lietuvių ir kviečia:

1. Aktyviai dalyvauti Vasario 16 d. minėjimuose.
2. Priimti rezoliucijas Lietuvos bylos reikalu ir perduoti jas valdžios pareigūnams.
3. Gausiai paremti pinigine auka Amerikos Lietuvių Tarybą, kuri dalį surinktų lėšų skiria Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui paremti kovą dėl Lietuvos laisvės.
4. Visas surinktas ar pavienes aukas siųsti tiesiog Amerikos Lietuvių Tarybai — 6818 South Western Avenue, Chicago, Ill. 60636 arba įteikti per šio laikraščio redakciją.

AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA

6818 So. Western Ave.

Chicago, Illinois 60636

Telef. (312) 778-6901

pe gražus būrelis svečių.

Suvažiavimą atidarė Rytų Apygardos pirm. Algirdas Jonys, pasiūlydamas, kad nežiūrint blogo oro, visi skyriai pasistengė atsiųsti savo atstovus. Reiškė pasitenkinimą, kad suvažiavime dalyvauja ir S-gos

vo veiklos skyrių pirmininkai. Iš pirmo skyriaus veiklos buvo daugiau aktualintas reikalas išleisti skyriaus garbės pirm. Prano Narvydo parašytą knygą. Skyriaus pirm. Alg. Budreckis ieškojo būdų bei priemonių, kaip daugiau patraukti jaunimo į tau-

Inž. Vincentas Gruzdis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Rytų Apygardos pirmininkas.

pirm. T. Blinstrubas iš Chicagos. Suvažiavimą pirmininkauti buvo paskiriamas ALT S-gos Baltimorės skyriaus pirm. Vladas Bačiūskas, o sekretoriauti — Julius Veblaitis.

Priėmus darbotvarkę, pradžioje žodį tarė S-gos pirm. T. Blinstrubas, palinkėdamas suvažiavimui geros sekmes ir kartu priminė, kad S-goje jaučiamas narių solidarumas veikloje ir darnus sugyvenimas. Toliau jis iškėlė mintį, kad reikia atkreipti tinkamą dėmesį į šiuo metu spaudoje pasirodžiusius iš šalies piktybinius straipsnius niekinančius tautininko vardą ir tolygiai jo veiklą. Kvietė į tokius užsiėmus tuoj reaguoti, kad užkirtus kelią nevalyvių žmonių prasimanyms. Paminėjo ir 1969 metais įvyksiantį sukaustuvinį ALT S-gos seimą New Yorke ir prašė visus apygardos skyrius jame aktyviai dalyvauti, bei visokeriopą paramą teikti. Priminė savos spaudos svarbą bei jos reikšmę ir kvietė daugiau remti Vilties draugiją.

Po S-gos pirm. T. Blinstrubo žodžio sekė Rytų Apygardos pirm. A. Jonio veiklos apžvalginė kalba. Skyrių atstovams dėkojo už gražų bendradarbiavimą, kartu pabrėždamas, kad apygardos veikimas daugiau buvo nukreiptas į spaudos stiprinimą bei darnesni savitarpio sugyvenimą tautinė srovė beugdant ir ją beplečiant.

Apie apygardos finansinę padėtį kalbėjo Bronius Vigelis. Iš revizijos komisijos akto matyti, kad pinigine apyskaita tiksliai ir knygose vedamos tvarkingai.

Toliau kalbėjo iš sa-

tinę bei bendruomeninę veiklą. Philadelphijos skyriaus pirm. inž. Vincentas Gruzdis apibūdino veiklą, kuri daugiau yra pasireiškusi kultūriname gyvenime, pvz., mūsų iškilesniųjų literatų pristatymas visuomenei, A. Olio minėjimas, paskaitų rengimas, talkininkavimas lietuviškojo radijo valandų kultūrinės programos daly ir t.t.

Be to, rūpintis, kad tautinė spauda būtų pajėgesnė, tam tikslui užrašinius korespondentai ir foto reporteriai buvo atitinkamai premijuojami.

Baltimorės skyriaus pirm. Vladas Bačiūskas pastebėjo, kad šioje apylinkėje tautininkai gražiai sugyvena su kitomis organizacijomis ir savo veikloje vieni kitiems nekludo. Jis kėlė mintį, jog jau seniai pribrendęs reikalas mums daugiau veržtis į šio krašto politinį gyvenimą ir tuo pačiu mūsų tautai rūpimus klausimus kelti amerikoniškoje visuomenėje, o ne tiek savo bėdas propaguoti savųjų tarpe.

A. Trečiokas pranešė apie Elizabeth skyriaus veiklą teigdamas, kad skyrius yra populiarius bendrinės organizacijos, kas rodo čia esamų mūsų tautiečių deramą viens kitam tolerancijos laipsnį. Vienu žodžiu, skyrius esąs judrus, o taip pat rūpinamasi paveikiau Vilties d-jai paramą suteikti. Pasibaigus skyrių pranešimams įvyko naujo Rytų Apygardos pirmininko rinkimai ir juo buvo išrinktas philadelphietis inž. Vincentas Gruzdis. Dėkodamas už pasitikėjimą V. Gruzdis pabrėžė, kad rytiniame Amerikos pakrašty apygardos įsteigi-

mas Sąjungai yra labai naudingas, nes jame skyriai gan išsismetę ir su centru palaikyti glaudesnius ryšius buvo kiek sunkoka. Apygarda pasidarė nemažu talkininku S-gos valdybai. Sakė, kad S-gos laukia didelių darbų, kurių dalį turi pasiimti apygarda.

Dar trumpai kalbėjo S-gos pirm. T. Blinstrubas apie Chicagos tautininkus ir jų gražų sugyvenimą su kitomis vietos organizacijomis, o taip pat ir su VLIKu. Užsiminęs Vilties d-jos rūpesčius pastebėjo, kad dalykai gerėja ir gerės, jei mes tautiniuose reikaluose būsime budrūs ir toliau būtinostalcos ir aukos nesigailėsime.

A. Trečiokas, čia pat Vilties d-jai įteikė 100 dol. auką čekio formoje. Apie spaudos stiprinimo reikalą tarė trumpą žodį J. Veblaitis nurodymas pavyzdį į Stasį Lukoševičių, kuris per eilę metų su dideliu atsidėjimu surenka Dirvai už 200 dol. sumą skelbimų.

Suvažiavimo baigmėje Jurgis Kiaunė pranešė, kad Alberto Geručio redaguojama knyga "Lithuania" netrukus pasirodysianti platiniui. Kovo mėnesį bus pristatyta visuomenei ir prašė susirinkimo dalyvių visokeriopai tapristatymą remti bei talkinti. Tokios pat paramos pageidavo įvyksiančio S-gos Seimo rengime New Yorke, nes tai sąlyga jo pravedimo sekmingumui.

Suvažiavimas buvo užbaigtas sugiedant Lietuvos himną. Po to suvažiavimo dalyviai ir svečiai persikėlė į kitą patalpų salę, kur buvo suroštas Albino ir Jevos Trečiokų 75-sis gimtadienio pagerbimas. (ž)

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami
ir kitokiom progom Dirvai
aukas atsiuntę:

J. Kaklauskas, Cleveland	4.00
J. Pročkys, Chicago	7.00
P. Ličkus, Chicago	1.00
K. Arnastaitė, Bayonne	2.00
K. Grintalis, Baltimore	3.00
M. Karaša, Baltimore	2.00
J. Jurkūnas, Chicago	5.00
A. Dundulis, Chicago	5.00
S. Pociulis, Kenosha	2.00
J. Česėkas, Toronto	2.00
K. Pakalniškis, Toronto	4.00
A. Malakauskas, Waterbury	2.00
P. Milašius, Cleveland	10.00
J. Mockus, Cleveland	10.00
SLA 136 Kuopa, Cleveland	5.00
V. Jonaitis, Grand Rapids	2.00
J. Matusevičius, Evanston	7.00
Šv. Kazimiero Lit. M-la, Cleveland	2.00
J. Sirusas, Woodhaven	2.00
S. Petrulis, Omaha	2.00
V. Graužinis, Chicago	2.00
S. Tiknis, Yucaipa	3.00
J. Budreika, Toronto	2.00
J. Kaškelis, Toronto	7.00
B. Burba, Detroit	2.00
A. Kisieliū, Sidney	2.00
E. Mazys, Cleveland	2.00
J. Kasellūnas, Medellin	1.00
A. Andriulionis, Boston	4.00
A. Melinis, Cleveland	2.00
P. Kvedaras, Toronto	2.00
A. Lapšys, Dedham	1.00
P. Malėta, Chicago	2.00
J. Stulga, Chicago	2.00
A. Januška, Dorchester	2.00
Senasis Britanijos Liet. Klubas, Chicago	10.00
R. Garbenis, Chicago	1.00
E. Skėma, Detroit	3.00
K. Karalis, Cleveland	2.00
J. Peckaitis, Gary	5.00
J. Kybartas, Brooklyn	2.00
P. Kažiuba, Chicago	7.00
T. Mickus, Brussels	3.00

DANA

Gaidelio opera rengiama statymui

Izidorius Vasyliūnas

Kompozitorius Julius Gaidelis

Operos kūryba yra itin sunkus ir sudėtingas menas. O, žiūrėkit, nelengvose išeičių gyvenimo sąlygose sulaukėm net keleto operinio žanro veikalo! Pirmoji opera, baigta kurti po Antrojo Pasaulinio karo Brooklyne, N.Y., buvo K.V. Banaičio Jūrą ir Kastytis. Ji tebelaukia pasirodymo viešumoj nors koncerto pavidalu. Angroji -- komp. Jul. Gaidelio Dana, prologo ir trijų veiksmų opera, šiuo metu Chicagos Lietuvių Operos rengiama statymui. Porą trumpesnių operinių kūrinių parašė komp. D. Lapinskas.

Danos libreto autorius -- poetas Stasys Santvaras, 1969 m. sausio mėn. pradžioj Chicagos Lietuvių Opera Danos muzikinę dramą išleido atskiru leidiniu, kur telpa ne tik libreto originalas ir jo santrauka, bet ir prof. Vl. Jakubėno Danos muzikos aptarimas.

Man su Danos veikalu teko susipažinti prieš keletą metų, dar tada, kai buvo sukurtas jo pirmasis variantas. Anuomet, 1964 m., apie tą Santvaro-Gaidelio darbą parašiau Aidams ilgesnį rašinį. Dabar žiūriu, esama ir žymesnių veikalo pakeitimų. Tad ir vėl buvo įdomu jį peržvelgti.

Atsimenu, libreto autorius vieną kartą aiškino, kad jo pajudinta tematika nėra vien lietuviška tematika. Visais amžiais būta tremtinių. Bet šiais laikais, atrodo, ir patį dvidešimtąjį šimtmetį bus galima vadinti tremtinių amžiumi. Pradedant nuo rusų revoliucijos pabėgusiais rusų aristokratais, sektų Antrojo Pas. karo tremtiniai iš Pabaltijo kraštų, iš visos rytų Europos, iš Vengrijos, toliau sektų iš Kinijos, Kubos, o dabar vėl iš Vietkongo arba Afrikos naujų valstybių, ir taip be galo. Nūdien kiekvienoje pasaulio vietoje susiduriama su tremtinių problemomis. Tai viso pasaulio aktuali bei gyvybinė tematika, ir ji gali būti visiems įdomi.

Ieškant daugiau ryšio su gyvenimu, gilinant veikalo simboliką, libreto autorius savo veikėjų vardus surišo su dabartinio Chicagos Lietuvių operos personalo vardais, kad tuo būdu juos pagerbtų bei surišų su lietuviškąja kūryba visiems laikams. Ir taip operos pagrindinė figūra -- Dana -- primena Danutę Stankaitę. Jos pagrindinis partneris Stasys rišamas su Stasiu Baru. Jos vyras Jonas su Jono Vaznelio vardu, o šio veikėjo pavardė Daumantas savo ruožtu primena žymaus partizano pavardę. Kitų veikėjų vardai Rimantė ir Algirdas gali būti rišami su Romos Mastienės ir Algirdo Brazio vardais. Tai yra tikrai vardų simbolika nerišanti veikėjų charakterių su autentiniais charakteriais.

Danutė Daumantienė, gyvnašlė, dainininkė solistė, sopranas, stipraus charakterio moteris, mylinči savo vyrą, karo sukūrio nuo jo atskirta, nuolat apie jį svajoja, jį sutikti tikisi, bet gyvenimo pagundų apsupta, ryžtingai kovoja, iki aplinkybių paveikta palūžta prieš pat vyrui atsirandant, ir po to, nerasdama savo tragedijoje kito sprendimo, herojiškai nusižudo.

Jos vyras, Jonas Daumantas, operoje figūroja kaip Nežinomasis, bosas, epinis operos tipas, at-

stovaujantis kovojantį partizaną, prologe pristatęs dramatinę operos eigą, pabaigoje pagaliau surandęs savo ilgai ieškotą žmoną.

Stasys Stanaitis, kompozitorius, choro dirigentas, tenoras, šalia Danos pagrindinis operos veikėjas, išimylėjęs dainininkę Daumantienę, jai parašęs kantatą, jos prielankumo ieškąs, kol galų gale įtamos ji neišlaiko ir palūžta Stanaičio meilės jausmu neabejodama.

Rimantė Daugirdaitė, Danutės kambario draugė, mezzo sopranas, išimylėjusi Algirdą Pakalnį, negalėdama suprasti Danutės šaltumo jam, įtaigoja Danutę užmiršti viltis surasti savo vyrą, įtaigoja pasitikti gyvenimą toki, koks jis yra.

Algirdas Pakalnis, buvęs karininkas, baritonas, taip pat išimylėjęs į dainininkę Daną ir ieškąs jos prielankumo. Ilgai jos atstumiamas pagaliau pasiryžta jos akyse nusižudyti. Danutė staigiu judesiu, lemtingu momentu, revolverį iš jo atima ir paslepia pas save. Bet šio įvykio išpūdziai ją taip giliai paveikia, kad netrukus atėjus Stanaičiui, jos budrus atsparumas palūžta, ir ji paskęsta meilės ekstazėj. Vėliau, vyrui sugrįžus, ji tuo pačiu revolveriu pati nusižudo.

Šalia šių pagrindinių veikėjų dalyvauja Stanaičio draugai, spaudos ir muzikinio gyvenimo vyrai, mišraus choro dalyviai, tremtinių stovyklos gyventojai, šokėjos, šokėjai, mergaitės, vaikai. Veiksmas vyksta lietuvių tremtinių stovykloje, vokiečių kareivinėse, Bavarijoje 1947-1949 metų laikotarpy.

Opera, kaip minėta, susideda iš trijų aktų ir prologo.

Prologe kalba Nežinomasis, Danutės vyras, Jonas Daumantas. Jo žodžiai atskleidžia filosofinę tremtinių problematiką.

Tasai žmogus, likimo ir žmogaus išguitas iš namų, Vidurdienį šio amžiaus pasirodė. Širdim aplieta sielvarto, aplieta degančių skausmų, Aš primenu jums šventą laisvės žodį!...

Pirmame akte mišraus choro repeticija, choras ruošiasi rytdienos koncertui, kur bus statoma nauja kompozitoriaus Stasio Stanaičio kantata. Solistė Dana į repeticiją vėluoja. Kompozitorius, kuris pats chorą diriguoja, nervinasi, barasi, belaukdamas repetuoja antrą kantatos dalį. Pagaliau pasirodo solistė, lydimą kito savo adoratoriaus Algirdo Pakalnio. Kompozitorius juodu pamatęs, išvaizdavęs solistės vėlavimo priežastį, meta dirigento lazdelę ir iš repeticijos išeina. Susirūpinę choristai, vienas po kito, eina jį perkalbėti. Tuo pat tikslu pagaliau išeina ir Rimantė. Kompozitorius grįžta repeticijos baigti.

Šitame akte kompozitorius Stanaitis savo arijoje išreiškia mylinčios širdies skausmą bei kančias, kai neranda savo meilei pritarimo:

Nebėr aušrų viliojančių rytojų,
Nebėr vilties gaivinamoj vilty! -
Apvilta siela aš kančioj vaitoju,
Kaip elgeta, drebu šaltoj naktį! --

Dana Daumantienė apdainuoja savo skaudžią dalia:

Kodėl, kodėlgi, lyg nakties vaiduokliai,
Mane sekioja neapykanta ir meilė?...
Toli, toli paliko beržai svyrųokliai, -
Pro toli kvepia man aitrioji girių gailė...

Antrame akte Danos ir Rimantės bendraskambarys. Rimantė Daugirdaitė, Danos kambario draugė, ją gundo nesipriešinti gyvenimo pagundoms:

Atgal mes nepakreipsim likimo ratų,
Tai ne tavo ir mano valia!
Gyvens, kas gyvenimą toki suprato,
Ir džiaugsis nedalios dalia...

Algirdas Pakalnis, buvęs karininkas, nebėgąs daugiau pakelti savo meilės jausmų Danai, atėina su revolveriu. Pradžioje Dana pamanė, kad jis nori ją nužudyti, siunčia jį ten, kur būtų tinkamesnė vieta ginklui panaudoti. Pamačiusi, kad jis pats nori jos akivaizdoje nusižudyti, ryžtingai jį nuinkluoja, bet atėjus Stanaičiui, pati savo meilės kovoje palūžta.

Pakalnio reakcija, kai jį Dana išvaro:

O Dana, tu esi negalėstinga -
Piktų sparnų nevaldanti audra!
Tavęs tik mano laimei stinga -
Regiu, tavęs manoj lemtų nėra!

Trečiame akte stovyklos kiemas. Tremtinių gyvenimas eina savo vaga. Dalinamos kasdienos maisto gėrybės, žmonės kalbasi, jaunimas dainuoja, vaikai žaidžia, šoka. Atsiranda nežinomasis Jonas Daumantas ieškodamas savo žmonos, kurią pagaliau at-

randa, bet tuoj pat tragiškai praranda. Stai nors posmas jo reikšmingo monologo:

Ak, niekas pavardžių tenai neklausia,
Bevardžiai vyrai eina ten kovot ir mirt dėl vardo,
Kuris ir jum, tikriausia,
Tarytum jaunatvės goda, padangėm nardo...

Daumantienės tragizmas suskamba jos atsakyme vyrui, pilname neapsakomo gaudio:

Daumantai,

Kokia nuostabi ir kokia rūsti
Ta mudviejų laimės pasaka!
Kodėl ji paklydo lemtų,
Kaip rasti atsaką?

Juliaus Gaidelio opera -- tai muzikinė verstinio stiliaus drama. Jos muzika banguoja, atskleidama teksto psichologines savybes, nuotaikingus momentus.

Iš vienkartinio pasiklausymo, ką būtų galima pasakyti apie tą muziką? Visų pirma ji yra gaideliška. Komp. Julius Gaidelis savo pirmoje operoje išlaikė savo stilistinį veidą. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad jis čia savoje harmonijoje, nuolat septakordinėje, savo melodikoje, paremtoje folklorine kvarte, gražiai bei patogiai parinktoje, solistams lengvai išdainuojamoje; ritmiškai jis judrus, gyvas, spalvingas. Jo muzika čia lyriškai svajinga, čiapkili, ekstaziška, čia dramatinė, pilna įtamos, tai vėl žaismingai lengvutė, nerūpestinga.

Kiekvienas pagrindinių veikėjų turi po vieną kitą ariją, kur išreiškiamas jo būdų bei nuotaikos svarbiausias momentas. Šios arijos įdomios savo muzikiniu stiliumi. Jose kompozitorius kuria visai naują lietuvišką melodiką. Kas pažįsta jo instrumentalinę muziką, lengvai išžiūrės tą patį melodikos stilių, naudojamą antrose jo simfonijų, kvartetų, sonatos, lietuviškų šokių temose. Tai lyriškos, dainuojančios, plačios melodijos, lietuviško pobūdžio, pilnos lietuviškų elementų, lietuviškai kvepiančios.

Vokališkai arijos parašytos labai patogia, gerai parinktais patogiais ėjimais, nesunkios tonališkai, visą harmoninį svorį perkeltant į akompanimentą. Atrodo, dainininkai jas pamėgs dėl jų patogaus registro ir patogių intervalų.

Toliau dėmesį patraukia duetai, kurių yra keli. Kai kur jie dialoginio praeinančio pobūdžio. Bet yra pora duetų, traktuojamų, kaip arijos, išplėstoje formoje. Melodiškai jie artimi solo arijoms, tačiau komplikuotesni harmoniškai bei painesni kontrapunktiškai. Daugelyje vietų jie labai dramatiški, pilni pakilaus įtempimo. Panašaus stiliaus yra tercetas ir kvintetas.

Keli šokiai, įvesti į opą, yra grynai instrumentalinio stiliaus. Spalvingai juos instrumentavus, jie bus koloritiniu operinės faktūros pagražinimu bei paįvairinimu.

Ypatingą dėmesį patraukia chorai. Jie čia yra keli. Savo role Danos choras yra kaip atskiras veikiantis asmuo. Pirmame veiksmo ryt-dienos koncertui, naujai kompozitoriaus Stanaičio kantatai. Belaukdamas į repeticiją vėluojančios solistės, choras pradeda dainuoti antrąją kantatos dalį:

Pavasario žaliom dienom apsirengę giria,
Virpėjo saulėj vyuriai! -
Varpai palaima gaudė sentėvių dvare,
Žerėjo lelijų balti žiburiai...

Čia komp. Gaidelis įveda naują stilistinę puošmeną -- jis duoda liaudinio pobūdžio muziką, jo choras pakvimpa folkloru. Efektas didelis. Tai nėra autentinė liaudies melodija, bet tikrai skoninga liaudinė daina, sukomponuota kompozitoriaus. Beethovenas kažkur yra pasakęs: "Daug duociau, kad galėčiau sukomponuoti nors vieną liaudies motyvą". Komp. Gaidelis gali būti laimingas. Jei tik ta viena daina išliktų iš jo operos ir tai jau būtų didelis įnašas į mūsų chorinę literatūrą. Bet šio stiliaus chorinių dainų jis įnešė ir daugiau į savo operą. Pav., antram veiksmo, uždangai pakilus, pasigirsta už scenos dainuojama tyli ir graudi moterų choro daina.

Už jūrų, už kalnų,
Už marių mėlynų
Saulėlė leidžiasi raudona...

Arba trečiojo akto tremtinių daina:

Žaliojoj pievoj, prie didžio dvaro,
Plakami dalgiai skambėjo --
Vakariam toly, už melsvo šilo,
Aidėjo daina grėbėjų...

Yra operoje pora choro dainų, kurios pasižymi sunkesniu komponuotu stiliumi. Tai pirmojo akto pabaiga:

Apdainuosim tavo veldo giedrą,
Motina, pagarbinsim tave!
Lai giesmė pakyla, kaip erdvių žuvėdra,
Lai dūzgia bitės žydinčiam kleve!...

Ir trečiojo akto linksma tremtinių daina apie alutį ir vyną:

(Nukelta į 5 psl.)

APIE VIENUOLĮ, KURIO TURTAI KASMET AUGA

JO ARCHYVĄ, KURIAME TELPA NE TIK PRAEITIS,
BET IR KŪRYBINGA DABARTIS

Vl. Ramojus

Užpraėjusią vasarą "Drauge" teko paskelbti reportažą "Turtai vienuolio kambaryje". Ten rašiau apie kun. Algimantą Kežį, SJ ir jo suorganizuotą Lietuvių Foto Archyvą, telpantį organizatoriaus kukliame vienuoliškame kambaryje lietuvių jezuitų namuose Chicagoje. Tada, nors archyvas žengė dar pirmuosius žingsnius, jau buvo sutelkta ir suklasifikuota apie 500 istorinių nuotraukų negatyvų. Š.m. vasario 3 d., keliolikai mėnesių praėjus po pirmojo vizito, vėl aplankiau Lietuvių Foto Archyvą to paties kunigo kambaryje, kurio langai išeina į pietus ir čia atsiveria didinga Jaunimo centro ir Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo panorama. Nustabau pamatęs, kad per tuos keliolika mėnesių aityrai jaunam vienuoliui (ir kar tu visai lietuvių išeivijai) sunėš nemaža naujo turto ir kad archyvas dvelkia ne vien praeitimi, bet ir kūrybinga ateitimi.

Šiuo metu archyve jau turima ir suklasifikuota per 1000 istorinių nuotraukų negatyvų. Negatyvai liečia įvairius nepriklausomos Lietuvos istorinius įvykius ir visą eilę mūsų visuomenininkų bei kultūrininkų. Iš kur tie negatyvai? Juos daugumoje į šią saugią vietą sugabeno mūsų foto profesionalai ir mėgėjai. Paskutinis didelis turtas archyviui tai žymaus nepriklausomos Lietuvos foto meistro Vyt. Augustino negatyvai liečią Lietuvos kariuomenę ir skautiją. Vyt. Augustino negatyvais ir kitomis nuotraukomis pasinaudoję, lietuviai skautai sugebėjo surengti šaunią Lietuvos skautijos 50 metų su-

kakties foto parodą, kuri jau apkeliavo visą eilę Amerikos miestų, o dabar pasiūsta į Australiją. Tai tik vienas konkretus pavyzdys, kaip galima pasinaudoti Lietuvių Foto Archyve esančia gausia medžiaga.

Atrodo keista, bet Lietuvių Foto Archyvas, rodydamas aiškų dėmesį lietuvių kūrybinei gyvybei, darosi net leidykla. Jau nuo pirmųjų įsikūrimo dienų archyvo kūrėjas ir vadovas kun. A. Kezys atkreipė rimtą dėmesį į lietuvių dailininkų kūrybinius darbus. Taip, kadilgainiui susidarė didžiū-

askiru albumu ir tai yra pirmasis Lietuvių Foto Archyvo išleistas leidinys. Šiuo metu baigiamas paruošti a.a. dail. P. Augiaus spalvotų skaidrių albumas, į kurį įeis žemaičių vestuvės ir Pupos pasaka. Žinant, kokių pasakiškų sumų reikėtų, norint išleisti spalvotų kūrinių albumą, skaidrės šiais moderniais laikais yra patį prieinamiausią ir efektingiausią priemonę. Dar šį pavasarį numatoma išleisti ir dail. Ž. Mikšio kūrinių spalvotų skaidrių albumą.

Kai šių reprezentacinių dailininkų kūrinių

Kun. A. Kezys, S.J., savo kambary prie Lietuvių Foto Archyvo spintų.

lis lietuvių dailininkų kūrinių spalvotų skaidrių rinkinys. Vieni dailininkai patys savo paveikslų skaidres pristatė archyviui, kitų paveikslus kun. A. Kezys filmuoja įvairiuose privačiuose butuose ar parodose ir juos perveda į spalvotas skaidres. Dabar archyve yra 70-ties lietuvių dailininkų kūrinių spalvotos skaidrės. Jų susidaro keli šimtai. Vienos iš tų dailininkų, seselės Mercedes, kūrinių skaidrės išleistos

spalvotų skaidrių albumai bus išleisti, bus stengiamasi juos prakišti į amerikiečių galerijas, bibliotekas, universitetus, kad akademinė amerikiečių visuomenė ir meno mėgėjai galėtų lietuvių dailininkų darbus skaidrėse pamatyti. Išleisus Ž. Mikšio kūrinių spalvotų skaidrių albumą, Lietuvių Foto Archyvo suorganizuotoje popietėje dailininką numato pristatyti nauju požiūriu -- Žibuntas Mikšys -- exlibristas -- ir tuo pačiu plačiai visuo-

menei bus pristatytas naujasis dailininko darbų spalvotų skaidrių albumas. Skaidrių skyrių Lietuvių Foto Archyve tvarko žinomas mūsų dailininkas Algirdas Kurauskas, artimai bendradarbiaudamas su kun. A. Keziu. Šis skyrius, kad ir archyve prisiglaudęs, dvelkia šių dienų kūrybine ugnimi ir akivaizdžiai byloja, kad archyvo paskirtis nėra vien tik pelėšiai ir kerpės.

Trečioji kūrybinga Lietuvių Foto Archyvo paskirtis yra filmai. Šiuo metu archyvo vedėjas su visa eile talkininkų suka tris filmus: "Dvylika", "Penktoji skautų Tautinė stovykla" ir "Jaunimo centras". Apie kiekvieną šių filmų reiktų atskiro, išsamaus straipsnio. Juos čia aptarsime tik trumpomis užuominomis. Prieš kurį laiką "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius K. Bradūnas "Kertinėje paraštėje" atkreipė dėmesį, kad reiktų fil-

Dail. Jadvygos Paukštienės kūrinių šiuo metu yra išstatyti The Chicago Public Library, Chicago Lawn Branch, 6120-24 S. Kedzie Ave. Paroda tęsis iki vasario mėn. pabaigos. Nuotraukų jos vienas kūrinių (pasteris) "Vaisiai". Dail. J. Paukštienė yra baigusi Kauno meno mokyklą ir studijas gilino Paryžiuje pas prof. d'Espagnat, Patartina šią gražią spalvingą parodą aplankyti.

me įamžinti didžiuosius lietuvių kultūrininkus bei visuomenininkus. Į tai greit atsiliespė judrūs visuomenininkai ir plunksnos žmonės -- St. Semėnienė ir J. Janušaitis, pažadėdami organizuoti lėšas garso aparatūrai įsigyti. Kun. A. Kezys ėmėsi darbo, į talką atėjo rež. B. Pūkelevičiūtė, R. Kviklytė ir eilė kitų. Prasidėjo ilgas ir sunkus darbas nufilmuoti dvylikos pasirinktųjų lietuvių gyvenimo detales, jas sukarpyti, surežisuoti ir galutinai paruošti filmą. Šiandien kun. A. Kezio kambaryje jau stovi apie 12 rolių ilgų filmo juostų su tų žmonių gyvenimo paskiromis detalėmis. Daugumos numatytųjų veidai jau yra filme, nors gal ne visos detalės tiks, nors daug ką dar reikės perfilmuoti. Bet šitame sunkiame darbe ir laikas daro savo. Pvz., PLB pirm. J. Bačiūnas joki būdu nesidavė filmuojamas, prašydamas palaukti artėjančio pavasario. Bet pavasario jis nebesulaukė, o kun. A. Kezys galėjo nufilmuoti tik laidotuves, kurių greitomis suredaguotas filmas buvo perduotas per lietuviškąjį TV pusvalandį Chicagoje. Ar neatsitiks taip ir su kitais numatytais? Reikia pašėlusiai skubėti su šiuo filmu, nors darbą dažnai stabdo laiko ir lėšų trūkumas. Šiuo metu komp. Ž. Ilevičiaus filmas toli pažengęs, taip pat nemažai užfiksuota kan. M. Vaitkaus, V. Sidzikausko, L. Šimučio, A. Galdiko, prel. M. Krupavičiaus vaizdų. Tikime, kad "Dvylikos" filmas nepraus ir pamatys dienos šviesą, nors mielo Juozo Bačiūno jame nebus.

Kun. A. Kezio kambaryje teko pamatyti kito filmo -- V. Tautinės Skautų stovykla -- spalvotas detales, kur vaizdas lydi muzika, dainos ir žodinis tekstas. Šis filmas gaminamas kartu su Lietuvių Skautų Sąjunga ir čia talkininkauja dešimtys talkininkų. Idomu, kad skautų filme stipriai yra pagautas ir J. Bačiūnas: čia mato me jį įvairiuose Tautinės stovyklos vaizduose ir girdime jo žodį. Tai bent maža kompensacija už jo netekimą "Dvylikos" filme. Taip pat prof. I. Končius, V. Šen-

ŽVILGSNIS IŠ ŠALIES

Visų lietuviškų organizacijų pagrindinis tikslas yra vienas -- sutelkti lietuvių jaunimą tautinei gyvybei išlaikyti. Net ir priemonės santalkai atsiekti labai panašios. Todėl lietuviams tėvams, norintiems savąjį prieauglį išlaikyti gyvais lietuvių tautoje, neturėtų būti svarbu, kokias lietuvių jaunimo organizacijas augančioji karta priklausos, bet svarbu, kad lietuvių organizacijai priklausytų.

Tarpe kitų lietuvių jaunimo organizacijų Chicagoje teko stebėti ir, sakyčiau atgimusios, lietuvių studentų tautininkų korporacijos Neo-Lithuania veiklą, veiklos metodus ir pasisekimą.

Korporacija Neo-Lithuania, kaip ir kitos studentų korporacijos, yra atsivežtinė. Šūkis ir tikslai tie patys, kaip ir Lietuvoje veikusios, tik pritaikinta išeivijos gyvenimui. Korporaciją atkūrė Lietuvos universiteto korporantai.

bergas ir kiti skautijos pirmūnai labai ryškiai įamžinti filme "V. Tautinė skautų stovykla", kurio premjerą turėtumėm pamatyti jau šį pavasarį arba ateinantį rudenį.

Trečiasis filmas -- "Jaunimo centras" -- skirtas Jaunimo centro statybai ir rėmėjams. Pratešiant mintį apie Lietuvių Foto Archyvą, čia tenka pastebėti, kad naujajame Jaunimo Centre, kurio statyba prasižėdė šį pavasarį, bus atskiros patalpos Lietuvių Foto archyviui, kur taip pat lietuviškajam jaunimui bus atidaryta kun. A. Kezio globojama foto laboratorija. Taipgi, kad po metų kitų visi šie turtai, apie kuriuos rašiau, iškelsius iš kuklaus vienuolyno kambario įmpozantiškus Jaunimo centro rūmus.

Dvi valandas išsikalbėjus su Lietuvių Foto Archyvo iniciatoriumi, steigėju bei vadovu kun. A. Keziu, apžiūrėjus archyve sudėtus turtus, išsiaiškinus apie nuveiktus bei dabar atliekamus darbus bei ateitį, kas ir aprašyta šiame reportaže, paklausiau jaunojo, energingojo jėzuito: "Ko prašote ir pageidaujate iš visuomenės?"

Jis atsakė labai paprastai ir kukliai: "Mums reikia pinigų garso apar-

Stu di juojantis lietuvių jaunimas atgaivintą Neo-Lithuania korporaciją šiltai sutiko. Ir tai įrodė gausiai stodamas į korporacijos eiles.

Korporacijoje įdomiu ir svarbiu reiškinio yra tai, kad vyresnieji ir jaunieji korporantai nesunkiai rado bendrą kalbą. Ši kartų jungtis duoda korporacijai idėjinį tvirtumą, tuo pačiu jos reikšmė lietuvių visuomenės tautinio išsilaikymo kelyje yra žymiai didesnė.

Korporacija Neo-Lithuania yra tautiniai susipratę, aiškaus nusistatymo Lietuvos okupanto atžvilgiu ir vadovaujantiems veikliams pritarianti organizacija.

Tokios organizacijos kaip korporacija Neo-Lithuania tautiniai stiprina visą mūsų išeiviją.

Neolituanus matome įvairiuose visuomeniniuose darbuose. Atskiri asmenys dalyvauja studentų, Lietuvių Bendruomenės, Alto ir kitų bendrinių organizacijų darbuose. O neolituanų orkestras Chicagoje įparengimas, kuriuose neolituanai groja, sutraukia daugiau žmonių.

Be to, ne kartą neolituanai savo grojimą aukoko vienam ar kitam tikslui paremti -- grojo be atlyginimo.

Nė viena studentų organizacija be finansinės paramos iš šalies negali tinkamai veikti. Neolituanų plačiai ir šakotai veiklai išvystyti taip pat reikalinga finansinė parama. Bet neolituanai aukų neprašo -- prašo talkos išplatinti vertinoms dovanoms laimėti biilietus. Talkos prašo iš visų: spaudos, organizacijų, radio ir atskirų asmenų.

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų namuose sukiestame spaudos ir radio darbuotojų informaciniame pasitarime Neo-Lithuania pirmininkas Algis Modestas Modestavičius plačiai nušvietė patį reikalą ir kvietė per spaudą ir radio paraginti mūsų visuomenę įsigyti neolituanų vykdomo dovanų paskirstymo bilietus.

Dovanos ne kasdieninės: naujas automobilis, spalvotos televizijos aparatas, radijo ir filmavimo aparatai. Dovanų paskirstymas turėjo būti prarastas praėjusiais metais, bet neolituanams įsigijus į kitus Laisvės Kovos metų darbus savieji reikalai turėjo būti atidėti į šalį.

Taigi dabar padėkime jiems. Padėdami neolituanams padėsime į jų eiles sutelktam lietuvių jaunimui.

(Nukelta į 6 psl.)

(ja)

DANA...

(Atkelta iš 4 psl.)

Žydėk žaliuoj pakluonė, apyn,
Lai noksta auksinio alaus puta! -
Sugrįš paklydę broliai devyni,
Paliaus vaitoti žemę prisilėgta! -

Labai vykusi yra moterų "pletkininkių" daina, savo lengvu pobūdžiu, savo muzikiniu žaismingumu, sakytum neatsakomungumu, kartu pilna originalumo. Moterėlės choristės patylomis tyčiojasi iš pavėlavusios solistės:

Kokia slidi vienatvės atšlaitė -
Pilna vargų, pilna skriaudų! -
Lyg užburtoji pily karalaitė,
Svajoja vieną, o myli du!...
Chi - chi! Cha - cha!

Jaudinančio išpūdzio atsiekiama operos finaliniame ansamblyje, kur visas choras ir solistai gieda maldą. Čia kom. Gaidelis pradeda tyliais mistiškais akordais, vėliau įveda imitacinę kontrapunktinę techniką, kurią išvysto iki kulminacinės dramatinės jėgos.

Linkint Chicagos Lietuvių Operai sėkmės sunkiame Danos statymo darbe, tebūnie man leista ir šį rašinį baigti tremtinių maldos žodžiais!

Tėve mūsų, Tėve gailėstingas,
Atleiski savo klystantiems vaikams --
Tešviečia tavo veidas rūpestingas,
Visom dienom, visiem laikam!...

pė dėmesį, kad reiktų fil-

Pabaltiečių sporto federacijos suvažiavimo sausio 19 d. Clevelande atstovai. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Joknaitis -- ŠALFASS vicepir., Sališs -- Kanados Latvių Sporto S-gos pirmininkas; Z. Reineks -- Latvių atstovas iš Clevelando, Stovi: Boldis -- Pasaulio Latvių Sporto Vadas, G. Gubinš -- Latvių atstovas iš Kanados, A. Bielskus -- ŠALFASS pirmininkas, T. Karjus -- estų ligšiolinis PSF pirmininkas, A. Motiejūnas -- ŠALFASS atstovas, A. Zageris -- JAV Latvių S-gos pirmininkas, R. Upe -- Latvių atstovas Amerikoje ir Klavinš -- Latvių atstovas iš Kanados.

V. Bacevičiaus nuotrauka

PHILADELPHIA

NEPRIKLAUSOMYBĖS SVENTĖ

Š. m. sausio mėn. 26 d. Philadelphijoje įvyko jungtinis Philadelphijos ir Pietinės New Jersey Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybų, organizacijų atstovų ir pavienių aktyvių bendruomenininkų susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo V. Volertas ir sekretoriavo V. Mikėnienė. Pranešimą apie Vasario 16 minėjimą padarė 1968 m. sudaryto Jubiliejinių Metų Komiteto pirmininkas A. Gečys. Jubiliejinių Metų Komitetas savo veiklos neužbaigė su 1968 m. Jo veikla pratęsta iki Ekuumeninės dienos, kuri įvyks 1969 m. birželio mėn. 15 d. Pamaldos organizuojamos katedroje, kuriose sutiko dalyvauti kardinolas Krol ir kitų religijų aukštesni dvasiškiai.

Vasario 16 d. minėjimas ruošiamas vasario mėn. 23 d. Iškilmingos pamaldos įvyks šv. Andriejaus bažnyčioje 10 val. 30 min. 3 val. p. p. Drexel Instituto salėje bus viešas Vasario 16 d. minėjimas. Pagrindiniais kalbėtojais bus Philadelphijos miesto Tarybos narys respublikonas Thacher Longstreth ir kunigas J. Jutkevičius. Meninę dalį išpildys New Yorko vyrų choras vadovaujamas F. Strolis ir vietos tautinių šokių grupė "Žilvynas" ir šeštadieninės mokyklos mokiniai vadovaujami Bendžiūtės ir Kreivenaitės.

Aukos surinktos Vasario 16 d. proga, skiriamos laisvinimo ir lietuvių išlaikymo reikalams. Aukų rinkimui vadovauja J. Ardys. Šio susirinkimo metu paliesta ir šeštadieninės mokyklos klausimas. Pranešimą padarė J. Vigelis — Tėvų Komiteto pirmininkas. Šeštadieninė mokykla prisi-

glaudusi šv. Andriejaus parapijos salėje. Čia reikia padaryti kai kuriuos pataisymus priešgaisrinės apsaugos reikalais.

Labai opus reikalas, tai vietos radijo valandėlė. Čia pranešimus padarė Bendruomenės Balfo radijo valandėlės vedėjas H. Savickas ir išdėstė G. Dragūnas. Radijo valandėlės kainą, stotis pakėlė iš 85 dol. iki 107 dol. Taigi valandėlės išlaikymas pareikalaus daugiau pastangų. Palengvinti Philadelphijos apylinkių radijo valandėlei vadovybei surasti lėšas ir praveisti programą atgaivintas ir sudarytas: "Radijo Valandėlė Remti Komitetas", į kurį sutiko įeiti: J. Ardys, K. Čikotas, P. Didelis, G. Dragūnas, V. Gruzdys, A. Jonys, J. Milnikas, G. Mironas, H. Savickas, V. Šalčiūnas. Be to, šiam komitetui teks nuspresti, ar reikalinga įvesti į valandėlę anglų kalbą, nors kelioms minutėms, jau silpnai lietuviškai suprantantiems lietuviams.

Svarstyta ir vietos choro "Viltis" reikalai. Visi pasigenda choro, bet kad nėra dainininkų, tai choras kol kas pajėgus giedoti tik bažnyčioje. Aptartas ir anglų kalba leidžiamo biuletenio, jau lietuviškai nekalbantiems lietuviams klausimas. Bendrai paėmus susirinkimas buvo gausus ir gyvas, kas parodo, kad Philadelphijoje lietuvių ir Bendruomenės dvasia yra gyva. (pm)

BOSTON

DIDŽIOJI SVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo 51-rių metų sukaktį Bostone bus minima vasario 16 d., 2 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos III aukšto salėje.

Kalbės prof. Jonas Puzis iš Philadelphijos. Dais-

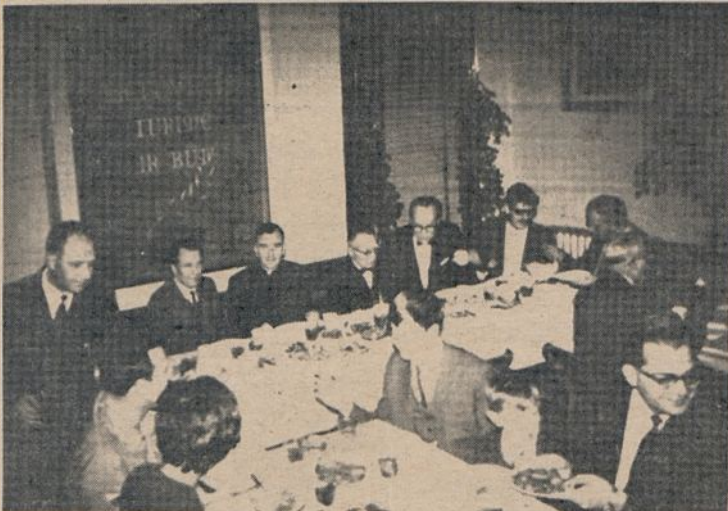
liojo žodžio programą ruošia poetas Stasys Santvaras. Joje dalyvaus Rita Ausiejūtė, Birutė Vaičiūgytė, Jurgis Jašinskas, Gediminas Margaitis ir kiti.

Tą dieną 10 val. šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos.

Organizacijos, kurios turi savo vėliavas, prašomos visur dalyvauti su jomis.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyrius. Rengėjai kviečia visus Bostono lietuvius minėjime dalyvauti ir dosniai aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams.

• M. Manomaitis, jūrų skautų veikėjas Bostone, praeitų metų pabaigoje elektros nutrenktas išgulėjo 28 dienas kovodamas su mirtimi, pakeldamas didelius fizinius skausmus. Dabar palengva pradeda sveikti ir vėl rūpinasi jūrų skautų veikla.

Bostono skautai bendrose knėiose, kurias suruošė Nemuno tuntas Lietuvių Tautiniuose Namuose. G. Čepo nuotraukos

NEWARK

VASARIO 16 MINĖJIMAS

New Jersey Lietuvių Taryba kviečia New Jersey lietuvių dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo 51 metų minėjime, kuris įvyks vasario 16, 12:00 p.p. lietuvių šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Ave., Newark. Pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus laikomos lietuvių parapijos bažnyčioje, Adams St.,

ŠOKS KŪNO KULTŪROS KONGRESE

Balandžio 7-12 dienomis Bostone, Statler viešbutyje įvyks JAV Kūno Kultūros Kongresas, į kurį suvažiuos daugiausia mokytojai ir profesoriai. Šio kongreso užbaigai pakviestas Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris, kuris atliks vienos valandos šokių programą.

Sambūris stropiai tam ruošiasi. Vadovė Onai Ivaškienei talkininkauja studentas Algis Valančiūnas, Birutė Adomavičiūtė ir Birutė Raškauskaitė.

Šis lietuvių šokėjų pasirodymas amerikiečių publikai yra didelis lietuvių laimėjimas, nes bus gera proga kongreso dalyvius supažindinti su Lietuva.

MIRĖ MYKOLAS VENYS

Sausio 30 d. mirė Mykolas Venys, vienas seniausių, o gal ir seniausias, So. Bostono lietuvių. Jis gimęs 1878 m. rugsėjo 20 d. Ilgavos parapijoje, taigi ėjo 91-sius metus.

Velionis į Ameriką atvažiavo 1897 m., porą metų pagyvenęs Chatham, N. Y., atsikėlė į Bostoną ir čia gyveno iki mirties.

kampas New York Avenue, Newark, 10:30.

Negali minėjime dalyvauti, prašomi iš anksto prisijusti savo auką Lietuvos laisvinimo reikalams. Už tai jau dabar dėkojam. Čekius rašyti: Lithuanian Council of New Jersey ir siųsti adresu: Vladas J. Dilis, 543 So. Clinton St., East Orange, New Jersey.

Pagrindinę kalbą pasakys JAV kongreso narys P. Rodino, Newarko miesto atstovas ir prof. dr. Jokubas J. Stukas. Bus perskaitytos Newarko burmistro Addisonio, New Jersey gubernatoriaus Hughes proklamacijos ir rezoliucija.

Meninę programą praves solistas Liudas Stukas. Vėliavų įnešimą ir pagerbimą atliks Newarko lietuvių Veteranų posto nariai ir moterys pagalbininkės.

Programa salėje bus trumpa, laiku pradėta greitai baigta. Įėjimas nemokamas, visi maloniai kviečiami dalyvauti.

A.S. Trečiokas
NJLT-bos sekr.

LONG BEACH

LIETUVIŲ VEIKLA

Long Beach Lietuvių Klubas metinis susirinkimas įvyko sausio mėn. 18 d. Susirinkimą atidarė klubo pirm. B. Morkis. Perskaitęs susirinkimo dienotvarkę, padėjo kojo praeitų metų valdybai už pasidarbavimą klubo naudai ir pakvietė šiemetams išrinktus valdybos narius prie prezidiumo stalo.

Valdybon išrinkta: pirm. Bruno Morkis, vicepirm. Marija Aftukienė, sekr. Stasys Jaustis, kasinin. Vincentas Archis, finansų sekretorė Ona Mekišienė. Revizijos komisija: plk. Bronius Basiulis, Juozas Matijošaitis ir Jurgis Mikalonis.

Perskaityta praeito susirinkimo protokolas metinė piniginė apyskaita ir revizijos aktas. Revizijos komisija piniginę atskaitomybę rado finansų sekret. Onos Mekišienės vedamą gerai -- pilnoje tvarkoje. Iš revizijos komisijos akto paaiškėjo, praeitais metais klubas buvo veiklus. Klubas įstojo į Lietuvių Fondą nariu su 100 dol. įnašu. Paaukojo liet. skautams 50 dol. Šv. Kazimiero bažnyčiai 25 dol. ir bažnyčios laikraščio teliui 5 dol., Lituanistinė mokyklai 25 dol., lietuvių laikraščiams 60 dol. ir Balfui 106 dol. 29 c., gautą pelną iš Klubos vakaro. Vasario 16 nū-tarta minėti vasario 22 d. 6 val. vak. šeštadi-

nį, Machinist Hall, 728 Elm Ave., Long Beach, Calif. Minėjime bus renkamos aukos Amerikos Lietuvių Tarybai. Susirinkime klubo nariai nutarė iš klubo kasos paaukoti 50 dol. ir pridėti prie ALT surinktų aukų. Pagrindinę minėjimą kalbą pasakys LB Vakarų Apygardos pirmininkas Ignas Medziukas.

Meninę dalį atliks solistai: Stasė Klimaitė-Pautėnienė ir Krivinas Dargis, jiems akompanuos muzikas Stasys Kalvaitis. Bus muzika ir šokiai. (dm)

APIE VIENUOLI...

(Atkelta iš 5 psl.)

ratams ir medžiagai, mes prašome dalininkus siųsti jų darbų skaidres, prašome visuo-menę archyvuoti perleisti istorines nuotraukas ar jų negatyvus".

Tiesiog stebėtis reikia, kad kukliame vienuolio kambaryje pirmuosius žingsnius pradėjęs Lietuvių Foto Archyvas mūsų kultūriniame gyvenime atlieka tokių žymų vaidmenį. Ačiū už tai ir lietuviams jėzuitams, kad jie tam duoda pastogę ir leidžia savo ordino nariui tiek laiko skirti ne pastoraciniai sričiai priklausančiam bet visai išeivijai labai įdomiam darbui.

HELP WANTED MALE

DIE MAKERS
LATHE HANDS
MACHINE REPAIRMEN
Permanent position, 2nd shift, journeymen's card necessary.
BORG & BECK DIV.
12501 Chrysler Freeway
Detroit, Mich.
An Equal Opportunity Employer (12-21)

GENERAL HELPER

NO EXPERIENCE NECESSARY.
STEADY WORK.
SEE MR. SCHALLER.
CADMET CORP.
20801 RYAN RD., WARREN, MICH. (8-15)

WANTED AT ONCE
DIE MAKERS
Must be able to build dies from parts prints, top wages paid, and benefits.
Apply in Person
CASS MACHINE CO.
691 Antoinette, Detroit, Mich. (11-20)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINISTS
For 1st & 2nd shift
TURRET LATHE
ENGINE LATHE
W & S AUTOMATICS
BRIDGEPORT MILLS
Must have job shop experience, and be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.
Steady work, and fringe benefits.
SATURN INDUSTRIES
26067 Groesbeck, Warren, Mich. 313 — 773-4300 (6-15)

DIE SET ASSEMBLERS

Should have some experience on die sets, day shift, overtime, pension plan, fringe benefits. Call 781-3710: Sup-R-Die 2123 Hamilton Cleveland, Ohio (8-13)

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphijos Klubos valdyba suruošusi Naujų Metų sutikimą. Iš kairės: Anna Del Borrello (vakaro dainininkė), J. Augaitytė, S. Jurskytė, A. Zerr, V. Majauskienė ir A. Špakauskienė. V. Gruzdžio nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

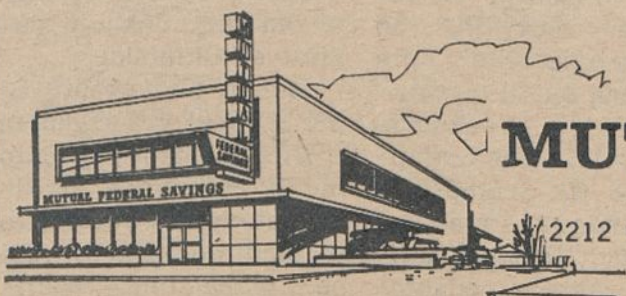
Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos. (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO MINĖJIMAS

Šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Clevelande įvyks sekmadienį, vasario 16 dieną, sekančia tvarka:

10:30 val. ryte bus atlaikytos šv. Mišios už Lietuvos laisvės gynėjus šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

3:45 val. po pietų įvyks Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Nepalijaujamų Pagalbos šv. Mergelės parapijos salės, 18022 Neff Road ir 4 val. po pietų tos pačios (Naujosios) parapijos salėje prasidės pagrindinis minėjimas.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakys, iš Chicagos atvykęs, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus. Meninę dalį išpildys newyorkietis solistas Stasys Citvaras ir Carnegie Hall, New Yorke, koncertavusi latvių solistė Valia Mellins.

Šv. Mišiose šv. Jurgio parapijoje ir vėliavos pakėlime bei minėjime Naujoje parapijoje organizacija kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Clevelando ir apylinkių lietuviai raginami gausiai iškilnėse dalyvauti tuo parodant mūsų vieningą nusistatymą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir savo auka prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo kovos.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

• Dr. A. Geručio pagerbimas ir jo redaguoto veikalų "Lithuania" pristatymas Clevelando lietuvių visuomenei, numatytas kovo 15 d., nukeltas vėlesniam laikui, kad nesukliudžius tą

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 51 METŲ
SUKAKIES MINĖJIMAS CLEVELANDE ĮVYKS
VASARIO MĖN. 16 D.

MINEJIMO PROGRAMA.

Iškilmingas minėjimas 4 v. p. p. Naujosios parapijos salėje.

Vasario 16 d. 9:45. Iškilmingas vėliavos pakėlimas Naujoje parapijoje.
ŠV. MIŠIOS 10:00. Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje,
10:30. Šv. Jurgio bažnyčioje.

Dalyvauja: sol. VALIA MELLINS ir STASYS CITVARAS.
Akomponuoja muz. R. BRAZAITIENĖ.

Kalbės: Inž. E. BARTKUS — ALT Centro Valdybos pirmininkas,
prof. M. S. PAP — Director of The Institute of Soviet
Studies, at John Carrol University.

Visus lietuvius maloniai kviečiame atsilankyti.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
CLEVELANDO SKYRIUS

pat dieną rengiamam šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai remti koncertui.

• Dr. Antanas ir Eugenija Aželiai, Dirvos rėmėjai, praeitą sekmadienį artimųjų draugų ratelyje atšventė savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Be clevelandiečių gydytojų ir ponių, iš tolimųjų vietų buvo atvykę: p. Aželienės pusbroliis tėv. pranciškonas Liauba, iš New Yorko, veter. gydytojas A. Liauba ir ponis iš Cincinnati, Ohio, dr. J. Balčiūnas ir ponis iš Strasbourg, Ohio ir dr. J. Maurukas ir ponis iš Elyria, Ohio.

• Dr. Henrikas Brazaitis, PLB vicepirmininkas, praeitą savaitę iš naujo paguldytas į Clevelando kliniką. Linkime greitai pasveikti.

• Dana Dundurienė, Gražina Plečkaitienė ir Dana Valatkienė išskrido dviem savaitėm atostogų į Miami, Floridą, kur apsistos p. Jazbučio viešbutyje.

• Peggy Fleming, dailiojo čiuožimo čempionė, 1968 m. žiemos olimpiadoje laimėjusi aukso medalį, nuo vasario 25 d. iki kovo 9 d. dalyvaus Ice Follies progra-

moje Cleveland Arenoje.

Be to, dalyvauja geriausi čiuožėjai iš JAV ir Europos. Plačiau sekite skelbimus.

Nepraleiskite retos progos pamatyti šiais metais ypatingai gražios Ice Follies programos.

• V. Krivickas persikėlė gyventi į naujus namus: 16919 Grovewood, Cleveland, Ohio 44110. Telef. 481-3421.

• Onai Paskau (ar Paskan) iš Lietuvos nuo sesers Marijonos Revinskienės gautas laiškas. Prašome atsiimti Dirvos redakcijoje.

P A D Ė K A

Balfo 1968 metų aukų vakarų baigtas. Aukotojų pavardės ir sumos netrukus bus paskelbtos Dirvoje. Vakų skaitome pavykusiu.

Atskira padėka priklausomai, Vajaus metu atėjusiems valdybai ir talka, sekantiems asmenims bei organizacijoms: Dirvos reikalų vedėjui K. Karpiui ir vyr. red. Vyt. Gedgaudiui, Draugui ir jo atstovui V. Rociūnui, Tėvynės Garsų radijo vedėjui J. Stempužui, Lietuvių Bendruomenės I apylinkės valdybai ir jos pirm. F. Eidimtui, Lietuvių Piliečių Klubu valdybai ir jo pirm. Z. Dučmanui, L. R. K. Susivienijimo 142-os kuopos valdybai ir jos pirm. J. Zauzniui, klebonui kun. J. Angelaičiui, klebonui kun. B. Ivanauskui ir kun. K. Žemaičiui, Balfo dir. dr. V. Ramanauskui, Alf. Steponavičiui, inž. V. Čyviui ir "Salamander" batų prekybos savininkams A. ir Br. Gražuliams.

Pagaliau dėkoju visiems pasišventusiems ir visuomeniniame darbe patyrusiems valdybos nariams: F. Eidimtui, Ant. Puškoriūtei, Balfo dir. V. Akelaičiui, L. Kėzeniui, A. Bukniui, V. Kasakačiui ir J. Dundurui.

Dar kartą ačiū aukotojams ir visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie vajaus pasisėkimo.

E. Stepas (Steponavičius) Clevelando skyr. pirm.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

DETROIT

NAUJA VADOVYBĖ

Dariaus ir Girėno klubo metiniame susirinkime vasario 2 d. išrinkta 1969 metais vadovybė: pirm. Vytautas Mileris, vicepirm. Alfonsas Kasputis, sekr. Alfonsas Velavičius, fin. sekr. Algis Juška, išd. Stasys Geldauskas, ūkio vadovas Jonas Atkočaitis ir tvarkdarys Edvardas Reklus.

Revizijos komisija: Alfonsas Juška, Antanas Petrauskas ir Genovaitė Viskantienė.

Kainų komisija: Feliksas Motuzas, Viktoras Perminas ir Antanas Mikalkėnas. Mandatų komisija sudarė: Stasys Garliauskas, Leonas Motvėka ir Antanas Šiurka.

Susirinkimui pirmininkavo Stasys Šimoliūnas, o sekretoriavo Jonas Jonynas.

LIETUVIAI PAS GUBERNATORIŲ

Vasario 3 d. Michigano gubernatorių W. G. Milliken priėmė Detroito Lietuvių delegaciją, pasirašė ir jai įteikė deklaraciją skelbiančią vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės dieną Michigan valstijoje.

Deligacijai vadovavo DLOC valdybos pirmininkė Elžbieta Paurazienė. Deligacijoje dalyvavo: kun. Alfonsas Babonas, Vladas Selenis, Rimas Sukauskas, Da-

• Gėlių paroda atidaroma vasario 22 d. Cleveland Public Auditorium ir tęsis iki kovo 2 d.

Lankytojai galės apžiūrėti specialiai parodai per 9 dienas pastatytą 50,000 dol. vertės namą ir visus jo įrengimus.

LIETUVOS VĖLIAVOS, Amerikos, Ohio valstijos ir tautybių vėliavos. 12"x18". Po \$1.00. Telefonas 321-1795. (10-11)

PARDUODAMAS NAMAS

Arti East 185 gatvės, 6 kambarių mūrinis, arti visų patogumų. \$23,900. Skubiai parduodamas. Kreipkitės tik pirkėjai. Tel. 944-7880.

lia Gaizutytė ir Aldona Mikailaitė.

Vasario 15 d., 7 v. v. Lietuvių Namuose bus susipažinimo su Vasario 16 d. minėjimo kalbėtoju dr. Algirdu Budreckiu, vakarienė. Norintieji vakarienėje dalyvauti registruojasi pas A. Sukauską tel. TA 6-5678.

Vasario 16 d. D. L. radijo klubas "Lietuvių Balsas" duos specialią ir prailgintą programą. Programą pradės 8 val. ryto. Tą pačią dieną prie miesto savivaldybės rūmų 9:15 bus pakelta Lietuvos vėliava ir kabės iki 5 val. vakaro. Vėliavą pakels ir nuleis skautai ir ateitininkai. Minėjimas įvyks Merchy College McAuley auditorijoje 3 val. ir meninę dalį atliks muz. Stasio Šližio vadovaujamas mišrus (berniukų ir mergaičių) choras ir tautinių šokių grupė "Šilainė", vadovaujama G. Gobienės.

DALYVAVO LAIDOTUVĖSE

L. Ž. S. Centro valdybos pirmininkas Vytautas Alanas ir išdininkas Vladas Selenis sausio 27 d. buvo nuvykę į Chicagą dalyvauti su a. a. J. Bačiūnu atsiveikimo akademijoje ir sausio 28 d. laidotuvėse. Juozas Bačiūnas pats pirmasis, išrinkus naują LŽS centro valdybą, su stambia auka jai į pagalbą atskubėjęs.

DETROITO LIETUVIAI TURĖS NAUJĄ BAŽNYČIĄ

Detroito arkivyskupas Jonas Dearden paskyrė sklypą ir atsiuntė leidimą naujai lietuvių bažnyčiai statyti. Bažnyčia bus statoma prie Bech Daly Rd. ir 9 mišios, vieton dėl vedamo greitkelio, nugriau namos Dievo Apvaizdos bažnyčios. (ag)

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

NEW SHIPSTARS & JOHNSON ICE FOLLIES

PROUDLY PRESENTS AS SPECIAL GUEST STAR
PEGGY FLEMING

5 times UNITED STATES FIGURE SKATING CHAMPION,
3 times WORLD CHAMPION,
AMERICA'S ONLY GOLD MEDAL WINNER
AT 1968 WINTER OLYMPICS

OPENS FEB. 25
THRU MARCH 9
CLEVELAND ARENA

10 NITES
TUES. THRU FRI. 8 PM
SATURDAYS 9 PM
NO PERFORMANCE MON., MAR. 3
REG. PRICES: \$4.50, \$4.00, \$3.50, \$3.00
Fri. 8 pm, Sat. 9 pm: \$5.00, \$4.50, \$4.00, \$3.50

1/2 PRICE JUNIOR (16 & UNDER)
WED., FEB. 26; THURS., FEB. 27; TUES., WED.,
THURS., MAR. 4, 5, 6; SAT. AT 3 P.M.

SPECIAL BARGAIN MATINEE
1 PM Sat., Mar. 1 Only—\$3.50 & \$2.50 All Seats

ORDER BY MAIL
SEND CHECK OR MONEY ORDER TO:
ICE FOLLIES, CLEVELAND ARENA
3717 EUCLID, CLEVELAND, O.—DEPT.
State 1st 2nd Choice of Dates and Times
Enclose Self-addressed, Stamped Envelope

FOR INFORMATION
PHONE: 361-3700

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

AUSTRALIJOJ PRISIMINTAS JUOZAS BAČIONAS

Sydnejuje lietuvių tarpe pasklidus liūdnei žiniai, kad Amerikoje staiga mirė Juozas Bačiūnas, didelis Australijos lietuvių prietelius, visi nuliūdo.

Vasario 2 d. buvo atlaikytos iškilmingos lietuvių pamaldos už a. a. Juozo Bačiūno vėlę. Mišias laikė ir pamokslą-eulogiją sakė kun. P. Butkus. Per Mišias lietuviškas giesmes giedojo Sydnėjaus lietuvių choras "Daina", vadovaujamas K. Kavaliausko. Mišios buvo užbaigtos su Requiem ir Tautos Himnu.

Pamaldose be gausios Sydnėjaus visuomenės dalyvavo organizuotai su vėliavomis skautai ir ateitininkai.

• Jurgis Janušaitis, Dirvos bendradarbis, neseniai atšventęs vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį, atsiųs-

damas Dirvai paremti 25 dolerius, rašo:

"Nepaprastai esame dėkingi už taip mielus ir šiltus žodžius, talpintus kolegų Vytauto Kasniūno ir Mečio Valiukėno DIRVOJE, prisimenant mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Didžiai vertindami lietuviškosios spaudos reikšmę šeimai išeivijoje ir suprasdami jos sunkų kelią į skaitytąją, šiais šeimos Metais, už kiekvienus laimingai pragyventus vedybinio gyvenimo metus skiriame simbolinę auką po 1 dol. viso 25 dol., kurią priimkite kaip mūsų dėkingumo ženklą lietuviškam spausdintam žodžiui".

Už auką ir bendradarbiavimą Dirva p. Janušaičiams nuoširdžiai dėkoja.

• Inž. Kostas Dočkus, JAV LB Centro valdybos išdininkas prašo visus LB apylinkes kuo greičiau atiskaityti su Centro valdyba

už pereitų metų solidarumo įnašus. Solidarumo įnašus ir kitas. Centro valdybai skirtas lėšas, išdininkui siųsti jo adresu: K. Dočkus, 1901 So. 49th Court, Cicero, Ill. 60650.

• A. Jančys, Dirvos rėmėjas Rochestery, atsiuntė 25 dolerius, tuo papildydamas savo įnašą Vilties Draugijai.

Už paramą tautinei spaudai Vilties Draugijos valdyba ir Dirva dėkoja.

• Dr. J. Dauparas, S. Rūkienės knygos "Vergijos kryžkeliuose" m e c e n a t a s, parėmęs knygos išleidimą tūkstančiu doleriu, dabar, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo 10 dol. papildymui savo įnašų Vilties Draugijoje.

Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Pabaltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės įvyks š. m. vasario 22 d. (šeštadienį), Blue Mountain Winter Park, Collingwood, Ont., Kanadoje. Ši vietovė yra 65 mylios į šiaurę nuo Toronto.

Programoje bus vykdo-

mas slalomas ir didysis slalomas.

Varžybos bus vykdomos šiose grupėse: senjorų vyrų (virš 45 m.), vyrų (18-45 m.), jaunių (14-17 m. imtinai), jaunučių (žemiau 14 m.); moterų (virš 17 m.), mergaičių (14-17 m. imtinai); jaunučių mergaičių (žemiau 14 m.).

Prieauglio klasių slidinėjimo leidžiama papildomai dalyvauti suaugusių ar vyresnėse prieauglio klasėse.

Lietuvių slidinėjimo registracijos per sporto klubus ar pavieniai, bei smulkias informacijas gauna šiuo adresu: S. Kėkštas, 47 St. George Rd., Ishington, Ont., Canada. (Tel. (416) 223-1372.

Varžybų pradžia 10:30 AM. Registracija nuo 9 AM, Toronto Eki Club Chalet.

CHICAGO

• Dail. Adomo Varno kūrinį apžvalginė paroda atidaroma Chicagoje Balzeko muziejaus galerijoje, 4012 Archer Ave., kovo 1 d. ir tęsis iki kovo 21 d.

• "Vergijos Kryžkeliuose" knygos pristatymas chigagiečiams įvyks kovo 15 d.

Jaunimo Centre. Pristatymą rengia LTA Sambūris ir dalyvaus knygos autorė, Sibiro tremtinė, Stefanija Rūkienė.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Chicagos Lietuvių Taryba, kuriai šiais metais pirmininkauja Alg. Pužauskas, ruošiasi iškilmingai minėti Lietuvos Valstybės atkūrimo 51-mą sukaktį.

Minėjimas įvyks vasario 16 d. 2 val. p.p. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Į minėjimą sutiko atvykti naujai išrinktas Illinois gubernatorius (respubl.) Richard B. Ogilvie. Pagrindinę kalbą pasakys VLIKo pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, ir trumpą žodį tars Lietuvos Generalinis Kons. dr. P. Daužvardis. Meninę programą išpildys Dainavos ansamblio choras, diriguojamas muz. P. Armono. Solo dainuos sol. Prudencija Bičkienė, akomp. A. Vasaitis. Minėjimo programą praves E. Brađūnaitė.

Iškilmingos pamaldos įvyks vasario 16 d. 10 val. šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Iškilmingas Mišias atnašaus vysk. V. Brizgys. Per pamaldas giedos Dainavos ansamblis. Tą pačią vasario 16 dieną, 5 val. popietį Lietuvos gen. kons. dr. P. Daužvardis ir Chicagos Lietuvių Taryba ruošia reziduojančių Chicagos mieste konsulų priėmimą. Be to, vasario 15 d. 12 val. dieną bus padėtas vainikas priepaminklo žuvusiems už Lietuvos Laisvę, Jaunimo

Centro sodelyje. Vainiko uždėjimo apeigoms vadovaus maj. Šeštakauskas.

Nors Lietuvos okupantai yra paniekinę mūsų Tautos Šventę pačioje valstybėje, tačiau gausi lietuvių išeivija turėdama visišką laisvę švęsti ją svetur, nepasiduos jų bandomai sėti nesantaikai ir tarpusaviam skaldymui, tęs valstybinių papročių gerbimą ir kovą už Lietuvos laisvę.

J. Šlajus

• Marquette Parko šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Vasario 16 dieną, 10:30 valandą įvyks ta proga iškilmingos pamaldos, kurias maloniai sutiko laikyti parapijos klebonas prel. Viktoras Černiauskas, o pamokslą sakys kan. V. Zakarauskas.

Organizacijos, kurios nori dalyvauti pamaldose su vėliavomis prašomos skambinti arch. Albertui Kereiui, tel.: 471-1770, Marquette Parko Lietuvių Bendruomenės pirmininkui. Pamaldų metu, klebonui prel. V. Černiauskui sutikus, bus renkamos aukos (antroji rinkliava). Visuomenė kviešiama gausiai dalyvauti.

HELP WANTED MALE

FACTORY WORKERS
STEADY DAY WORK
Foundry experience preferred. \$2.50 per hr. to start plus fringe benefits. 2 hrs. overtime every day.
Jefferson Equipment Co.
Ft. Pulaski St., So. Plainfield, N. J.
201 — 756-6437 (10-12)

FITTERS
WELDERS
TRAINEES
ELECTRIC EYE BURNERS
Qualified for top paying jobs. Long program. Steady work. Excellent working conditions.
Day and Afternoon Shift
CUSTOM FABRICATORS
15720 Dale
(Near Telegraph & Fenkell)
Detroit, Mich. (10-19)

Amerikos Lietuvių Tautinė Sajungos garbės nariui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, žmonai MARIJONAI BAČIŪNIENEI, broliams ir giminėms reiškiamame gilią užuojautą

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos Clevelando Skyrius

Vieninteliam mūsų garbės nariui ir
didžiajam lietuviško sporto rėmėjui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, gilią užuojautą jo žmonai ir artimiesiems reiškia

Šiaurės Amerikos Lietuvių
Fizinio Auklėjimo ir
Sporto Sąjunga

Mūsų mielum bičiuliui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai MARIJONAI, broliams ir artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Dr. Steponas ir Ona
Biežiai

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdybos pirmininkui

A + A

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai ir artimiesiems, Philadelphiajos lietuvių vardu reiškiamame gilią užuojautą ir drauge liūdime

LB Philadelphiajos Apylinkės
Valdyba

A. A.

KONSTANCIJAI STEMPUŽIENEI

Lietuvoje mirus, liūdinčius sūnus JUOŽĄ ir PRANĄ STEMPUŽIUS bei jų šeimas, nuoširdžiai užjaučiame

Lithuanian Village Inc.
Direkcija

Brangiai mamytei

A + A

KONSTANCIJAI STEMPUŽIENEI

Lietuvoje mirus, sūnams JUOZUI ir PRANUI ir jų šeimoms reiškiamame gilią užuojautą

Elena ir Jurgis Malskiai

A. A.

KONSTANCIJAI STEMPUŽIENEI

Lietuvoje mirus, sūnams JUOZUI ir PRANUI STEMPUŽIAMS ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Lietuvių Salė ir Amerikos
Lietuvių Piliečių Klubas
Clevelande

Tauriam lietuviui, Tautinė Sajungos kūrėjui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, Poniai MARIJONAI BAČIŪNIENEI ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

ALT S-gos Worcester, Mass.
Skyriaus Valdyba ir nariai

Tauriam lietuviui

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, žmonai MARIJONAI ir giminėms reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime

A. L. T. S-gos Philadelphiajos
Skyrius

Taurios širdies lietuviui, padėjusiam mums įsikurti svetimoj žemėj

A. A.

JUOZUI J. BAČIŪNUI

mirus, jo žmonai MARIJONAI, broliui ALEKSANDRUI ir brolienei SOFIJAI su šeima, broliui VOLTERIUI ir brolienei ELENAI ir kitiems giminėms reiškiamame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Gintra ir Pranas Nariai su šeima,
Marta Babickienė, Rytas Babickas

Mieliems JUOZUI ir ANTANINAI LIUTKONIAMS, jų dukrai

PRAKSEDAI SAULEI

STANKEVIČIENEI

netikėtai Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškia

Ona ir Pranas Mučinskai